

Schoolondersteuningsprofiel

2017-2019

Van der Meij College

te Alkmaar

Schoolondersteuningsprofiel

2017-2019

DEEL A BELEID

Samenstelling

Maud Croes
Nikola Bachthaler
Wendy Koomen
Eric van den Berg

Redactie

Henk Arbon

Inhoudsopgave

	Pagina
Voorwoord	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	6
1.1 Het Van der Meij College	6
1.2 Passend onderwijs	6
1.3 Samenhang met andere documenten	7
1.4 Leerlingpopulatie	7
1.5 Ondersteuningsbehoeften	7
Hoofdstuk 2 Visie, uitgangspunten en doelstellingen	8
2.1 Inleiding	8
2.2 Visie Samenwerkingsverband Vo/Vso Noord-Kennemerland	8
2.3 Visie op onderwijs ondersteuning binnen het VMC	9
2.4 Uitgangspunten	11
2.5 Voorwaarden voor een optimale ondersteuning	11
2.6 SOAR: Strength, Opportunities, Ambitions, Results	11
2.7 Ambities	12
2.8 Resultaten	13
Hoofdstuk 3 Toelating en plaatsing	14
3.1 Inleiding	14
3.2 Route aanmelding leerlingen po-vo en vo-vo	14
3.3 Leerlingen met lichte of extra ondersteuning	15
3.4 Plaatsing van leerlingen en groepsgrootte	15
Hoofdstuk 4 Planmatig handelen	16
4.1 Inleiding handelingsgericht werken (HGW)	16
4.2 Signaleren en waarnemen	18
4.3 Analyseren en begrijpen	18
4.4 Plannen	18
4.5 Uitvoeren	19
4.6 Werken met het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)	19
Hoofdstuk 5 Ondersteuningsstructuur	21
5.1 Inleiding	21
5.1.1 Basisondersteuning	21
5.1.2 Lichte ondersteuning	22
5.1.3 Extra ondersteuning	22
5.1.4 Intensieve ondersteuning	22
5.1.5 Praktijkonderwijs	22
5.1.6 Speciaal onderwijs	23
5.1.7 Cluster 1 en 2	23
5.2 De ondersteuningsstructuur in beeld	23
5.3 De niveaus van ondersteuning in schema	23
5.4 Toelichting op de niveaus van ondersteuning	24
5.5 Ondersteuningsoverleg	26
5.5.1 Leerlingbespreking	27

5.5.2	Ondersteuningscoördinator – tweedelijns coach	27
5.5.3	Ondersteuningscoördinator – plaatsvervangend directeur	27
5.5.4	Tweedelijns coach - leerlingcoaches	27
5.5.5	Intern Ondersteuningsteam (IOT)	27
5.5.6	Extern Ondersteuningsteam (EOT)	27
5.5.7	Multidisciplinair overleg (MDO)	28
5.5.8	Multidisciplinair overleg toewijzing (MDO-T)	29
5.6	Ondersteuningsroute binnen de school	29
5.7	Interne expertise in het kader van de ondersteuning	31
5.8	Externe relaties in het kader van de ondersteuning	32
5.9	Trainingen binnen het ondersteuningsaanbod	33
5.10	Bijzondere ondersteuningsmogelijkheden van de school	33
5.11	Doorlopende ondersteuningslijnen	34
Hoofdstuk 6	Lichte ondersteuning	36
6.1	Inleiding	36
6.2	Lichte ondersteuning	37
6.2.1	Determinatie leerlingen	37
6.2.2	Aanbod lichte ondersteuning	38
6.2.3	Registratie leerlingen	38
6.3	Bepaling opbrengsten	39
Hoofdstuk 7	Extra ondersteuning en intensieve ondersteuning	40
7.1	Inleiding	40
7.2	Loket Passend Onderwijs (Loket pao)	40
7.3	Bovenschoolse voorzieningen	40
7.4	Toewijzing extra ondersteuning	41
7.5	Arrangementen extra ondersteuning	41
7.6	Intensieve ondersteuning	42
Hoofdstuk 8	Leerlingvolgsysteem, dossiervorming en privacy	43
8.1	Inleiding	43
8.2	Leerlingvolgsysteem	43
8.3	Dossiervorming	44
8.4	Privacy	44
Hoofdstuk 9	Kwaliteit	46
9.1	Basiskwaliteit	46
9.2	Interne kwaliteitszorg	46
9.3	Externe kwaliteitszorg	47
9.4	Leerling- en oudertevredenheid	47
Hoofdstuk 10	Rol en positie van ouders¹	48
10.1	Inleiding	48
10.2	Ouders en het OPP	49
10.3	Geschillen	49

¹ Lees steeds: ouder(s)/verzorger(s)

Hoofdstuk 11	Ambities, meerjarenplanning en jaarplan	50
11.1	Inleiding	50
11.2	Meerjarenplanning Ondersteuning	50
Hoofdstuk 12	Inzet van middelen	52
12.1	Inleiding	52
12.2	Inzet middelen voor lichte ondersteuning	52
12.3	Inzet middelen voor extra ondersteuning	52
Hoofdstuk 13	Afsluiting	54
Bijlagen		55
<i>Bijlage 1</i>	<i>Overzicht basis- en lichte ondersteuning Van der Meij College te Alkmaar</i>	<i>55</i>
<i>Bijlage 2</i>	<i>Overlegsituaties ondersteuning</i>	<i>58</i>
<i>Bijlage 3</i>	<i>Ondersteuningskaart</i>	<i>61</i>
<i>Bijlage 4</i>	<i>Registratiemodel lichte ondersteuning</i>	<i>62</i>
<i>Bijlage 5</i>	<i>Meerjarenplanning ondersteuning 2016-2018</i>	<i>63</i>
<i>Bijlage 6</i>	<i>Format Jaarplan</i>	<i>65</i>
<i>Bijlage 7</i>	<i>Lijst met afkortingen</i>	<i>66</i>

Voorwoord

Het vmbo herbergt een grote verscheidenheid aan leerlingen.

Gegeven het feit dat het Van der Meij College (VMC) recht wil doen aan de verschillen tussen deze leerlingen, om bij elke leerling een zo hoog mogelijk niveau aan kennis, inzicht en vaardigheden te bereiken, dient het onderwijs deze verschillen op te merken, te honoreren en te benutten. Het onderwijs moet ondersteuning bieden bij leer- en/of ontwikkelingsproblemen.

Deze leerlingondersteuning wordt in dit document, het 'Schoolondersteuningsprofiel', beschreven.

Dit Schoolondersteuningsprofiel is een groeidocument en wordt regelmatig bijgesteld. Het is erop gericht om zoveel mogelijk leerlingen het diploma te laten halen en door te laten stromen naar het mbo.

Deze beleidsnotitie beschrijft de bestaande situatie, de wenselijke situatie en de planningen om de gewenste situatie te bereiken.

Verder bevat dit document de visie op ondersteuning, de doelstellingen en functies.

In deze notitie staat de ontwikkeling van leerling centraal hij sluit ook aan bij de ontwikkeling van de school en bij de ontwikkeling van het Samenwerkingsverband voortgezet (speciaal) onderwijs.

Het Schoolondersteuningsprofiel bestaat uit twee delen:

Deel A: Beleid, en

Deel B: hierin zijn de meer praktische zaken uitgewerkt.

Het schoolondersteuningsprofiel is tot stand gekomen op basis van een format van het Samenwerkingsverband Vo/Vso Noord-Kennemerland en is door de school verder ingevuld.

Wij spreken de hoop en verwachting uit dat beide delen hun functie zullen hebben in het optimaliseren van de ondersteuning voor die leerlingen, die dat nodig hebben.

Maud Croes, directeur

Eric van den Berg, plaatsvervangend directeur

December 2016

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Het Van der Meij College

Het Van der Meij College (hierna te noemen: het VMC) is een vestiging aan de Gravin Jacobastraat 1 waar drie vmbo-scholen samenwerken om gezamenlijk één top-vmbo te realiseren. De bovenbouw van het vmbo-beroepsgericht wordt voor deze scholen uitgevoerd in één gebouw, op de vestiging VMC. Het betreft:

- De Christelijke Scholengemeenschap Jan Arentsz: bovenbouw vmbo-zorg en welzijn (z&w);
- Het Stedelijk Dalton College Alkmaar: bovenbouw vmbo-horeca, bakkerij en recreatie (hbr);
- De Openbare Scholengemeenschap Willem Blaeu: bovenbouw vmbo-produceren, installeren en energie (pie) en dienstverlening en producten (d&p).

Het VMC geeft onder andere vorm aan haar identiteit door de inhoud van de vakken maatschappijleer en levensbeschouwing samen in één leergebied onder te brengen.

Op basis van de resultaten in de onderbouw vervolgen de leerlingen hun schoolloopbaan op vmbo-basis- of vmbo-kaderniveau op het VMC. Groot voordeel is dat vanuit de onderbouw de leerlingen kunnen kiezen voor alle afdelingen. De afdelingen hbr, pie en d&p vallen onder het bestuur van de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord (SOVON) en de afdeling z&w valt onder het bestuur van de CSG Jan Arentsz.

1.2 Passend onderwijs

Passend onderwijs is de manier waarop onderwijs aan leerlingen, die (extra) ondersteuning nodig hebben, is georganiseerd. Deze ondersteuning is inhoudelijk geen vast gegeven: scholen zijn en blijven in ontwikkeling en de inhoud van de ondersteuning zal dan ook regelmatig worden aangepast. Op de scholen voor voortgezet onderwijs in Noord-Kennemerland wordt de ondersteuning onderscheiden in diverse niveaus van ondersteuning: zie hiervoor hoofdstuk 5 van dit plan. Het is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen en het samenwerkingsverband om passend onderwijs te bieden. De gemeenten zijn vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor het aanbieden van hulp en zorg aan jeugdigen (en hun ouders) bij alle denkbare opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen.

Voor de organisatie van een dekkend aanbod aan onderwijs, ondersteuning en jeugdhulp is nauwe samenwerking tussen onderwijs en gemeente noodzakelijk en in het verlengde daarvan met de zorgaanbieders. Hierdoor liggen er unieke kansen voor versterking van integraal en interdisciplinair samenwerken, waarbij sprake is van wederzijdse beïnvloeding en toegevoegde waarde. Dit kan via onderwijszorgarrangementen (OZA's) bij scholen voor regulier en speciaal onderwijs of bij een bovenschoolse voorziening. De wetgeving rond passend onderwijs en de nieuwe Jeugdwet bieden kansen om de kwaliteit van de gezamenlijke inzet te vergroten en daarmee de kans op een succesvolle schoolloopbaan voor de leerling.

1.3 Samenhang met andere documenten

Het schoolondersteuningsprofiel is opgesteld binnen de kaders van het 'Ondersteuningsplan' van het Samenwerkingsverband vo/vso Noord-Kennemerland, waarin de school participeert. Dit ondersteuningsplan beschrijft een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen voor leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben dan de basis ondersteuning en hierdoor een zo passend mogelijke onderwijsplaats krijgen. Ook de toedeling van (extra) middelen wordt hierin beschreven, alsmede de procedures voor plaatsing op vo- en vso-scholen, de beoogde resultaten van leerlingen die een ondersteuningsbehoefte hebben en de wijze waarop ouders worden geïnformeerd en - indien nodig - worden ondersteund. Het schoolondersteuningsprofiel vormt verder een geheel met het schoolplan (De Koers), de schoolgids en de website van de school.

1.4 Leerlingpopulatie

Het VMC is een vmbo-locatie voor leerlingen van leerjaar 3 en 4 op van basisberoeps- en kaderberoepsniveau. Elk schooljaar wordt de helft van de leerlingpopulatie uitgezwaaid met een diploma en wordt de populatie aangevuld met leerlingen van leerjaar 3, komende van de drie moederscholen en voor een zeer klein deel van andere scholen. De helft van de leerlingen heeft vooralsnog een LWOO-beschikking en heeft dus lichte ondersteuning.

1.5 Ondersteuningsbehoeften

Door het aanbod van een groot aantal leerlingen met een brede spreiding in de hulpvraag, moet het VMC indien mogelijk inspelen op de volgende problematiek:

- *Leerlingen met beperkingen in de omgang met medeleerlingen*
 Bij de externaliserende leerlingen gaat het vooral om een beperkte afstemming op medeleerlingen en een beperkt inlevingsvermogen. Bij de internaliserende leerlingen gaat het veelal om angsten in de sociale omgang, schoolangst en teruggetrokken en daardoor kwetsbaar gedrag.
- *Beperkte ontwikkeling van de schoolse vaardigheden*
 Dit gaat veelal samen met een beperkte aanvaarding van gezag en onvoldoende taakaanvaarding en taakaanpak.
- *Gestapelde problematiek*
 Het primaire milieu is dikwijls onvoldoende steunend en veelal is de relatie met de jeugdhulpverlening onvoldoende op gang gekomen of afgebroken.
- *Intensieve persoonlijke problematiek*
 Hiervoor is het VMC niet toegerust en de school is dus niet in staat deze leerlingen adequaat onderwijs te bieden.
- *Dyslexie/dyscalculie*
 Ten opzichte van de gehele populatie is het aantal dyslectische, of mogelijk dyslectische leerlingen, opvallend. Dit in tegenstelling tot het aantal leerlingen met dyscalculie.
- *NT2*
 Er is een toename van leerlingen die het Nederlands niet voldoende beheersen (NT2).

- *Leerlingen met een zeer wisselend beeld op de schoolvorderingen en een relatief hoog schooladvies.*

De ondersteuningsbehoeften van deze leerlingen (afstromers) wordt geformuleerd in de eerste weken van het schooljaar.

Voor al deze leerlingen met ondersteuningsbehoeften geldt dat zij in een reguliere groep, met de daarbij horende groepsgrootte, moeten kunnen functioneren. Daarbij moet de veiligheid voor alle betrokkenen in de school gegarandeerd zijn.

Hoofdstuk 2 Visie, uitgangspunten en doelstellingen

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de visie op ondersteuning binnen het Samenwerkingsverband Vo/Vso Noord-Kennemerland en de school specifieke benadering daarvan.

Tevens worden de uitgangspunten en doelstellingen van de school verwoord en wordt aangegeven welke factoren van invloed kunnen zijn, zowel in positieve als negatieve zin, op het ondersteuningsbeleid.

2.2 Visie Samenwerkingsverband Vo/Vso Noord-Kennemerland

Passend onderwijs houdt in de visie van het samenwerkingsverband in dat elke leerling het onderwijs en de ondersteuning krijgt waar hij of zij recht op heeft. Essentiële vragen daarbij zijn: wat heeft een leerling nodig, wie zijn daarbij betrokken en op welke wijze wordt de organisatie daartoe ingericht?

Bij de beantwoording van deze vragen speelt het samenwerkingsverband een belangrijke faciliterende, coördinerende rol. Een goede kwaliteit van het onderwijs en een integrale samenwerking met jeugdzorg zijn doorslaggevend.

Onder onderwijskwaliteit wordt verstaan het geheel van eigenschappen, dat mede bepaald wordt door de realisatie van kerndoelen en eindtermen, ontwikkelingsdoelen, normen en waarden. Het samenwerkingsverband hanteert daarbij de volgende uitgangspunten:

- Een sterke basis: goed onderwijs, speciaal waar nodig, diplomagericht traject (vervolgonderwijs), arbeidsmarktgericht of dagbesteding (maatschappelijke participatie).
- Planmatig werken aan kwaliteitsverbetering.
- Een integrale en handelingsgerichte werkwijze.
- Samenwerking met de partners uit de jeugdhulp, gericht op: één kind-één gezin-één plan.
- Sterke positionering van de ouders.

In het wettelijk kader passend onderwijs worden de doelstellingen van het samenwerkingsverband als volgt beschreven:

‘Het samenwerkingsverband realiseert een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen, die extra ondersteuning ehoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen. Het samenwerkingsverband zet zich maximaal in om te voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten.’

2.3 Visie op onderwijs ondersteuning binnen het VMC

Visie op onderwijs

In nauwe aansluiting op het onderwijs en de cultuur van de drie ‘moederscholen’ bereidt het VMC de leerling expliciet voor op het functioneren in een snel veranderende, pluriforme samenleving. Daarom richten team en directie de blik voortdurend naar buiten en werken zij bij de vormgeving van het onderwijs samen met vertegenwoordigers van het beroepenveld, het vervolgonderwijs en maatschappelijke instanties.

De locatie biedt een veilige leeromgeving en een goed pedagogisch klimaat waarin iedereen zich gezien en gewaardeerd weet en zich kan ontwikkelen: personeelsleden, leerlingen en ouders leveren daar allen hun bijdrage aan.

De locatie is de poort naar het middelbaar en vervolgens mogelijk hoger beroepsonderwijs en bereidt de leerlingen voor op de beroepspraktijk. De moederscholen en het VMC hebben de ambitie om het algemeen vormend onderwijs en het beroepsonderwijs te verbinden.

Om de overstap voor de leerling zo goed mogelijk te laten verlopen worden de leerlingen met speciale behoeftes warm overgedragen. Dit gebeurt door de ondersteuningscoördinator en sectordirecteur van de moederscholen, en vanuit het VMC zijn daar ook de ZC en SD bij aanwezig.

Het VMC ziet het als een opdracht om de leerlingen voor te bereiden op het mbo, de beroepspraktijk en hun toekomstig functioneren in de samenleving. Dat betekent dat de school aandacht besteedt aan het ontwikkelen van de zelfstandigheid en de zelfverantwoordelijkheid van haar leerlingen.

Daarnaast zullen respect voor elkaar, samenwerken en rekening houden met de ander kernopdrachten zijn. Leerlingen zullen zich veilig en thuis dienen te voelen op de school.

Dit alles bereikt de school door:

- Goede begeleiding door de mentor.
- Een studieplanner om zicht te hebben op de taak.
- Stage om zich te oriënteren op de gekozen beroepsopleiding.
- Verschillende leerwegen op maat.
- Een pedagogisch handelingsplan gemaakt door de mentor en gebaseerd op de piramide van PBS.
- Elke vakdocent maakt een didactisch handelingsplan voor elke groep waar hij les aan geeft, gebaseerd op de piramide van PBS.
- Alle groepshandelingsplannen staan op de F schijf, zodat iedere docent ze kan inzien.
- Werkvormen waarin zelfstandigheid, samenwerken en verantwoordelijkheid nemen tot hun recht komen.
- Activiteiten waarbij een beroep gedaan wordt op respect en enthousiasme.
- Hanteren van een portfolio.
- Werken aan LOB.

Het VMC heeft de ambitie om elke leerling een uitdagend onderwijstraject te bieden, dat de leerling constant prikkelt om de grenzen van zijn kennis en vaardigheden te verkennen en waar mogelijk te verleggen.

Visie op ondersteuning

Het VMC biedt onderwijs in een kleinschalige, veilige leer- en werkomgeving. Door het onderwijs te baseren op de manier van leren van de leerling en aan te sluiten bij zijn talenten en interesses, zal de eventuele ondersteuningsvraag met betrekking tot het onderwijs bij veel leerlingen afnemen. Begeleiding bij specifieke ondersteunings- en leervragen buiten het eigen programma en de eigen groep wordt tot het strikt noodzakelijke beperkt. Onderwijs en ondersteuning zijn waar mogelijk geïntegreerd. Elk afdelingsteam is daarbij verantwoordelijk voor het onderwijs en de begeleiding van alle leerlingen binnen de desbetreffende afdeling.

Begeleiding op maat betekent op het VMC dat de docent in het onderwijs inspeelt op verschillen tussen leerlingen. Voor de leerling betekent dit dat zijn interesse wordt opgewekt en benut als middel om zijn grenzen te verleggen en zijn motivatie te vergroten.

Hij/zij leert:

- op het niveau dat hij aankan en dat hem uitdaagt tot meer;
- op een manier die past bij zijn leerstijl en hem uitdaagt andere leerstijlen te ontwikkelen.

Er is sprake van kwaliteit in de ondersteuning als de school biedt wat nodig is om:

- de leerling de opleiding met succes te laten doorlopen;
- de leerling zich veilig en gewaardeerd te laten voelen.

De ambitie van het VMC met betrekking tot de begeleiding op maat behelst:

- keuzemogelijkheden voor de leerling;
- examen op verschillende niveaus;
- ontwikkelen van een meer uitdagend programma of traject voor de betere kader leerling;
- in samenwerking met het mbo voor bepaalde leerlingen de mogelijkheid creëren om binnen het vmbo een startkwalificatie te behalen;
- uitbreiding van de hoeveelheid contextrijke, betekenisvolle opdrachten tot 60% van het curriculum;
- de competenties in het portfolio verweven met het onderwijs;
- plannen m.b.t. het ontwikkelperspectief opstellen in samenwerking met leerling en ouders en vervolgens uitvoeren en evalueren;
- een doorlopende leer- en begeleidingslijn richting het mbo ontwikkelen;
- de doorlopende leer- en begeleidingslijn met de onderbouw optimaliseren;
- verder ontwikkelen van Positive Behaviour Support (PBS) op het gebied van leren en gedrag, onder andere door het hanteren van pedagogische en didactische (groeps-) handelingsplannen en het borgen van een positief en voorspelbaar leerklimaat;
- de leerling inzicht geven in de keuzemogelijkheden en begeleiden naar een goed afgewogen keuze voor het vervolgonderwijs d.m.v. loopbaan oriëntatie en begeleiding;
- de deskundigheid van het personeel vergroten;
- leerlingen laten participeren en verantwoordelijkheid geven in de vormgeving van het onderwijs en het schoolklimaat.

2.4 Uitgangspunten

Uitgangspunten voor de ondersteuning zijn:

- Handelingsgericht werken als model.
- Waar mogelijk wordt aangesloten bij het primaire proces. Binnen de les wat binnen de les kan.
- De mentor staat centraal in de begeleiding van de leerling.
- Inzet van mensen en middelen geschiedt zo dicht mogelijk bij het primaire proces, waar mogelijk met geïntegreerde begeleiding.
- Er wordt cyclisch gewerkt en er wordt periodiek geëvalueerd. Van hieruit worden, waar nodig, doelen en werkwijzen bijgesteld.
- Het begeleidingssysteem van begeleiders leerlingondersteuning, tweedelijns coach, de leerlingcoaches en de ondersteunings coördinator is een geheel.
- De ondersteuningscoördinator stuurt het gehele begeleidingssysteem aan en staat centraal in de begeleiding. Hij/zij is voor directie en afdelingsleiders de vraagbaak. Na de mentor en de begeleiders in de leerlingondersteuning en de tweedelijns coach is de ondersteuningscoördinator het tweede aanspreekpunt voor begeleidingsvragen in brede zin.
- Besteding van de gelden komt direct ten goed van de leerlingen.

2.5 Voorwaarden voor een optimale ondersteuning

- Het is van groot belang de leerling participant te maken in zijn eigen ontwikkeling. Een meedenkende leerling zal een meer gemotiveerde leerling zijn. De leerling zal vaker komen tot zelfverantwoordelijk leren.
- Een zorgvuldige uitvoering van het aannamebeleid. Hierbij wordt de nadruk gelegd op de kwaliteit van de overdracht en de onderliggende gegevens.
- Veilige, prettige sfeer, dus een goed pedagogisch klimaat.
- Rekening houden met de verschillen in aanleg en niveau van de leerling.
- Afstemmen van de didactiek, rekening houdend met de eindtermen.
- Vroegtijdige signalering van problemen.(pedagogisch, didactisch, door docent en mentor)
- Het waar mogelijk en noodzakelijk betrekken van externe deskundigheid bij de leerling problematiek, maar ook het bepalen en hanteren van heldere (ondersteunings) grenzen van de school.
- Een goed functionerend extern ondersteuningsteam.

2.6 SOAR: Strength, OPPortunities, Ambitions, Results

Sterke punten met betrekking tot de ondersteuning

- Een betrokken en flexibel schoolteam.
- De voortdurende deskundigheidsbevordering van het team.
- De positieve samenwerking met externe partners.
- Een kwetsbare opstelling zodat we kunnen verbeteren.
- Het bewust werken aan kwaliteit van de inhoud en organisatie van de begeleiding op basis van de pdca-cyclus.
- De ondersteuningscoördinator is gemandateerd.

- De ambities worden gedragen door de teams.

Kansen

Kansen liggen in:

- Een geïntegreerde begeleiding.
- Verbeteren van het afwikkelen van begeleidingsprocessen aan de ondersteuningscoördinator. Zoals het meer inzicht krijgen en concreter formuleren van de inhoud van de ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP's) en beter inzicht te krijgen in de leerlingen o.l.v. de ondersteuningcoördinator
- Verder doorvoeren van de scheiding van de primaire taken van afdelingsleiders (als aanstuurder van het team) en ondersteuningscoördinator (als aanstuurder van het ondersteuningsapparaat). De teamstructuur is aangepast, zodat de ondersteuning en de begeleiding direct bij de teams ligt.
- Ouders en leerlingen zien als partners in het gehele onderwijsproces: bewustwording en (mede-)eigenaarschap kunnen als een vliegwiel functioneren.
- Het continu ontwikkelen van de vaardigheden van de docenten en het ondersteuningsteam waardoor het niveau van de basis ondersteuning hoger wordt.
- Het uitbreiden van en inzetten op samenwerking met derden waardoor leerlingen met een grotere ondersteuningsbehoefte het juiste onderwijs krijgen.

2.7 Ambities

De ambitie van het VMC, gedragen door het personeel, met betrekking tot de begeleiding op maat behelsen:

- keuzemogelijkheden voor de leerling;
- examen op verschillende niveaus;
- ontwikkelen van een meer uitdagend programma of traject voor de betere kader leerling;
- in samenwerking met het mbo en het PCC voor bepaalde leerlingen de mogelijkheid creëren om binnen het vmbo een startkwalificatie te behalen (de Vakmanschaproute);
- uitbreiding van de hoeveelheid contextrijke, betekenisvolle opdrachten tot 60% van het curriculum;
- de competenties in het portfolio verweven met het onderwijs;
- plannen m.b.t. het ontwikkelperspectief opstellen in samenwerking met leerling en ouders en vervolgens uitvoeren en evalueren;
- een doorlopende leer- en begeleidingslijn richting het mbo ontwikkelen;
- de doorlopende leer- en begeleidingslijn met de onderbouw optimaliseren;
- verder ontwikkelen van Positive Behaviour Support (PBS) op het gebied van leren en gedrag, o.a. door het hanteren van pedagogische en didactische (groeps-)handelingsplannen en het borgen van een positief en voorspelbaar leerklimaat;
- de leerling inzicht geven in de keuzemogelijkheden en begeleiden naar een goed afgewogen keuze voor het vervolgonderwijs door middel van loopbaan oriëntatie en begeleiding;
- de deskundigheid van het personeel vergroten;
- leerlingen laten participeren en verantwoordelijkheid geven in de vormgeving van het onderwijs en het schoolklimaat.

2.8 Resultaten

Een leerling die op het VMC onderwijs heeft gevolgd:

- durft te ondernemen en fouten te maken;
- behaalt het diploma op het voor hem/haar juiste niveau
- durft uit te blinken, zich te onderscheiden;
- weet wat hij nog moet ontwikkelen / leren en doet dat ook;
- kan de opgedane kennis en vaardigheden toepassen in nieuwe situaties;
- kan op een breed terrein functioneren en een actieve bijdrage leveren aan onze samenleving op het gebied van werk en ook als lid van een gemeenschap.
-

Iedere leerling op de goede plek.

De school meet dit door te kijken naar : de overgang, het diploma, stage, doelen van het OPP en succes in het vervolgonderwijs, de tevredenheidsenquetes in Vensters en de evaluatie van opp's met ouders en leerling.

Hoofdstuk 3 Toelating en plaatsing

3.1 Inleiding

Regels voor toelating:

- De leerlingen van de moederscholen en van het Huygens College hebben een garantie voor plaatsing, mits zij bevorderd zijn naar klas 3 b/k.
- Loot-leerlingen worden indien mogelijk met voorrang geplaatst.
- Op de tweede plaats komen leerlingen van alle andere SOVON scholen.
- Op de derde plaats komen leerlingen van andere scholen.

Een leerling kan alleen geplaatst worden als hij in staat is onderwijs in een groep te volgen. Indien een afdeling vol zit, kan een leerling niet geplaatst worden in de desbetreffende afdeling. In het formatieplan van de school is de maximale groepsgrootte vastgelegd. Indien er reeds twee leerlingen met een OPP in een groep zijn toegelaten, zal een leerling met een OPP, die niet tot de eerste categorie scholen behoort, niet toegelaten worden tot de gewenste afdeling. Een leerling met een havo/vwo advies van de basisschool wordt niet toegelaten tot onze school. Wij zijn niet in staat hen onderwijs te bieden.

3.2 Route aanmelding leerlingen po-vo en vo-vo

Onderinstroom (in leerjaar 3)

Vanuit de drie moederscholen stromen de leerlingen met vmbo-basisberoeps- en kaderberoepsniveau in op het VMC.

De instromende leerlingen worden overgedragen door de afdelingsleiders en ondersteuningscoördinatoren van de moederscholen aan de ondersteuningscoördinator en de plaatsvervangend directeur van het VMC. Leerlingen die een intake behoeven hebben een intakegesprek met de ondersteuningscoördinator en de tweedelijns coach.

De moederscholen nemen in het tweede jaar de citotoetsen af, de resultaten worden mede gebruikt bij de determinering en gebruikt voor het opzetten van groepshandelingsplannen op het VMC.

Zij-instroom

Leerlingen, afkomstig van een andere school, kunnen op grond van bevorderingsbesluiten en adviezen van de toeleverende school en wanneer het VMC de mogelijk gewenste ondersteuning kan bieden, worden toegelaten. Een bijkomende voorwaarde is dat het intakegesprek positief verlopen moet zijn. In voorkomende gevallen is er contact tussen de schoolleiders en/of ondersteuningscoördinatoren van beide scholen.

Indien er sprake is van een duidelijk verschil van inzicht tussen aanmelder, afleverende school en ontvangende school zal aan de afleverende school gevraagd worden eerst in gesprek te gaan met de aanmelder. Indien dit niet tot overeenstemming leidt, kan dit gesprek gevolgd worden door een MDO-T, waarin onder leiding van het samenwerkingsverband een gezamenlijke oplossing kan worden gezocht.

Indien uit het intakegesprek blijkt dat er overwegende argumenten zijn om tot een andere verwijzing te komen, zullen deze argumenten in het toelatings-/afwijzingsbesluit betrokken worden.

3.3 Leerlingen met lichte of extra ondersteuning

Een aantal leerlingen heeft een speciale indicatie voor extra ondersteuning (zie hoofdstuk 8). Deze ondersteuning wordt vastgelegd in een OPP (ontwikkelperspectiefplan). De ondersteuningscoördinator doet de intake van deze leerlingen samen met de tweedelijns coach en onderzoekt de volgende vragen:

- Zijn er specifieke technische voorzieningen nodig?
- Aan welke specifieke pedagogisch-didactische behoeften moet worden voldaan?
- Welke specifieke vaardigheden worden van het onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel gevraagd?
- Is de leerling in staat onderwijs te volgen in een klas met de op school gangbare groeps-grootte?

Indien de vestiging voldoende en positief antwoord heeft op bovenstaande vragen, zal een positief plaatsingsadvies worden gegeven.

Bij plaatsing wordt de leerling begeleid door een coach. Dit is een docent die speciaal is geselecteerd om deze leerlingen te begeleiden. Daarnaast zal een aan de vestiging verbonden specialist, de tweedelijns coach, een rol spelen. De ondersteuningscoördinator zorgt voor de noodzakelijke afspraken en regelingen.

In het geval dat een leerling lichte ondersteuning behoeft, treedt de werkwijze zoals beschreven in hoofdstuk 6, in werking.

3.4 Plaatsing van leerlingen en groepsgrootte

De leerlingen van de moederscholen hebben een garantie voor plaatsing.

De leerlingen van scholen die bij de SOVON of de SVCO horen, worden met een positief advies en een bevordering naar klas 3 beroepsgericht en na overleg met de ondersteuningscoördinator ook altijd geplaatst. Plaatsing van leerlingen, die niet bij deze besturen ingeschreven staan, geschiedt afhankelijk van het resultaat van een uitgebreide intakeprocedure, mits er plaats is in de afdeling van keuze.

De grootte van de groepen is in principe als volgt:

- Reguliere groepen maximaal 28 leerlingen.
- Gemengde groepen (leerlingen met lichte ondersteuning – voorheen LWOO-leerlingen - en reguliere leerlingen): de leerlingen met lichte ondersteuning tellen voor 1,5.

In uitzonderlijke gevallen wordt hiervan afgeweken. In dat geval worden de ouders hierover met opgaaf van reden bericht.

Bij een groot aantal leerlingen in een groep kan een docent-assistent ingezet worden.

Hoofdstuk 4 Planmatig werken

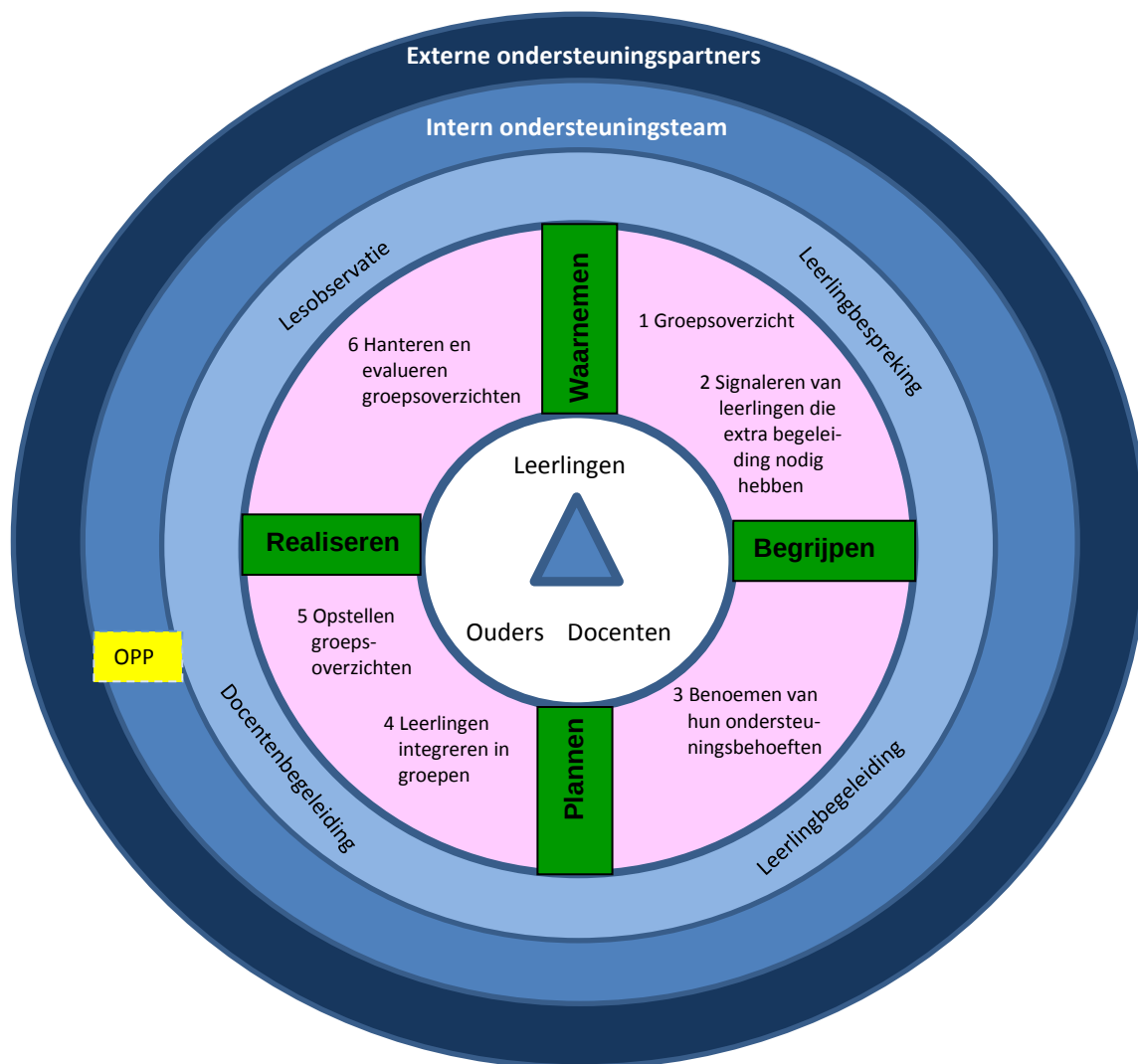
4.1 Inleiding handelingsgericht werken (HGW)

Het doel van handelingsgericht werken (HGW) is het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en de leerlingbegeleiding. HGW wordt beschouwd als een belangrijke werkwijze om Passend Onderwijs te realiseren, de onderwijsondersteuning te verbeteren en opbrengstgericht te werken. Het is een werkwijze waarbij onderwijsprofessionals (mentoren, docenten, ondersteuningscoördinatoren en leidinggevendenden) samen met de externe partners, handelen volgens zeven samenhangende uitgangspunten. Op het VMC wordt op de volgende wijze invulling gegeven aan HGW:

1. *De werkwijze is doelgericht:* uiteraard is het uiteindelijke doel van iedere leerling het behalen van een diploma. De mentoren volgen de studievoortgang en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling. Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, worden in een OPP specifieke doelen vastgesteld. Deze doelen worden met leerling, ouders en indien van toepassing ambulant begeleider opgesteld en regelmatig geëvalueerd.
2. *Het gaat om afstemming en wisselwerking:* de driehoek leerling-ouders-school is cruciaal. De een kan niet zonder de ander. Ook bij de ondersteuning van leerlingen is er aandacht voor een goede wisselwerking. Daarbij is de interactie tussen docenten en leerlingen van groot belang.
3. *Onderwijsbehoeften van leerlingen staan centraal:* gezamenlijk vaststellen wat de leerling nodig heeft, is telkens de eerste vereiste voor een succesvolle ondersteuning. In persoonlijke gesprekken en na consultering van (ouders), docenten en begeleiders worden doelen opgesteld. Een specifieke aanpak voor de noodzakelijke ondersteuning van een leerling wordt gedeeld met de docenten van de leerling. Bij iedere leerlingbespreking wordt bekeken welke doelen gerealiseerd zijn en wat nog nodig is.
4. *Docenten en mentoren maken het verschil:* de mentor is de eerste in de lijn. Docenten zijn voor een groot deel uitvoerend als het gaat om de specifieke ondersteuning van een leerling. Mentor en docenten worden 'gestuurd' en gecoacht door de ondersteuningscoördinator, de teamleider, eerstelijns coach of de tweedelijns coach. Daarbij wordt nooit uit het oog verloren wat de ondersteuningsbehoeften van een docent zelf zijn, om een leerling (of een klas) te bieden wat nodig is. Zo nodig worden er cursussen op het gebied van ondersteuning aangeboden om de kennis en kwaliteit van docenten verder te optimaliseren.
5. *Positieve aspecten zijn van groot belang:* het VMC heeft aandacht voor positieve aspecten van leerlingen, ouders, school (klas en docenten). Deze aspecten worden bewust gezien en gehoord, worden benoemd, opgeschreven en benut in de aanpak. Elkaar feedback en complimenten geven, is belangrijk. Dit gebeurt niet alleen op standaardmomenten zoals tijdens de gesprekscyclus (leidinggevende-docent) en tijdens de regelmatige mentorgesprekken (mentor-leerling), maar vooral ook tijdens de lessen (docent-leerling), bij het overleg tussen sectieleden, in pauzes (personeelslid-leerling), in de wandelgangen, enzovoorts. Een open houding is erg belangrijk, zo leren betrokkenen van elkaar.
6. *Betrokkenen werken constructief samen:* het moet duidelijk zijn wat iedereen van elkaar mag verwachten. Zoals een leerling weet waar hij aan het eind van het jaar cijfermatig aan moet voldoen om bevorderd te kunnen worden, zo is ieder personeelslid ook op de hoogte van doelen die gesteld zijn. Hierover worden duidelijke afspraken gemaakt.
7. *De werkwijze is systematisch en transparant:* met regelmaat wordt de balans opgemaakt hoe leerlingen, klassen, klassenlagen en afdelingen presteren en functioneren. Daarnaast

worden er gesprekken gehouden met vakgroepvoorzitters over vakgroepzaken. De doelen worden vastgesteld in jaarplannen op basis van de Koers die voor iedereen toegankelijk zijn.

De zeven uitgangspunten vormen de visie van handelingsgericht werken. Deze uitgangspunten zijn geconcretiseerd in een onderwijs- en ondersteuningsroute, de HGW-cyclus. Hierin staan de werkwijze en afspraken beschreven: wie doet wat, wanneer, hoe en waarom? Deze cyclus ondersteunt docenten bij het omgaan met verschillen in de klas.

Voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben (de cirkel om de HGW-cyclus) is er extra interne ondersteuning. Het gaat hierbij nog niet zozeer om het organiseren van individuele ondersteuning buiten de klas, maar om het coachen en ondersteunen van docenten die lesgeven aan deze leerlingen.

Punt 4 houdt in dat de leerlingen worden ingedeeld in de piramide waardoor duidelijk is hoe er gedifferentieerd wordt en wordt beschreven wat het maatwerk voor de leerling inhoudt.

De buitenste twee cirkels beschrijven de mogelijke begeleiding van leerlingen door de ondersteuningscoördinator, het ondersteuningsteam of de externe ondersteuningspartners.

4.2 Signaleren en waarnemen

Stap 1 Verzamelen van leerlinggegevens in een groepshandelingsplan

In de eerste weken van het schooljaar maakt elke docent een GHP (groepshandelingsplan) waarin de didactische behoefte van de leerlingen staat beschreven. De leerlinggegevens komen van de moederscholen middels de warme overdracht. In het leerlingvolgsysteem staan de gegevens genoteerd.

In het GHP wordt de didactische kleur aangegeven van de leerling. Groen is de leerling die voldoende heeft aan het klassenaanbod, geel is de leerling die extra aanbod nodig heeft en rood is de leerling zoveel extra aanbod nodig heeft dat het volgen van de lesinhoud een probleem is.

In het GH{ staat beschreven wat de (extra) ondersteuningsbehoefte is van de leerling en hoe hier mee wordt omgegaan in de les.

De mentor maakt bij de start van het jaar een pedagogisch GHP. Hierin staat ook met een kleur aangegeven wat de kleur is van de leerling per vak.

Het GHP wordt als basis gebruikt bij het bespreken van de klassen.

Stap 2 Evalueren van het vorige klassen-/groepsplan en signaleren van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben

De mentor is de spil en wordt ondersteund door de BLO-er. Alle docenten signaleren en geven de informatie door aan de mentor. De mentor bespreekt dit met eerstelijns coach (en eventueel de ondersteuningscoördinator/ tweedelijns coach) en samen bepalen zij het leer- en ontwikkeltraject.

- Het overleg van het Intern Ondersteuningsteam (IOT) staat gepland in de jaarplanning. De informatie over de betrokken leerlingen wordt in een speciale ondersteuningsmap vastgelegd. Het team wordt door begeleider leerlingondersteuning op de hoogte gebracht van de wijzigingen.
- Bij de mentorgesprekken, maar ook bij het IOT wordt informatie gedeeld op basis van de HGW-aanpak: welke stimulerende factoren zijn er? Welke belemmerende factoren? En hoe kan worden ingespeeld op de onderwijsbehoefte, zowel van de kant van de leerling als van de kant van het team.

4.3 Analyseren en begrijpen

Stap 3 Analyseren van de gegevens en benoemen van onderwijsbehoeften voor die leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben

- In de leerlingbesprekingen worden afspraken gemaakt en geëvalueerd over beperkte doelen. Het heeft vooral een technisch en afstemmend karakter.
- In het IOT wordt bepaald of er eventueel diagnostisch onderzoek nodig is.
- Het IOT kan ook besluiten tot het inzetten van een MDO.

4.4 Plannen

Stap 4 Clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften

- Ondersteuningsactiviteiten worden gepland in drie niveaus:
 1. *In de klas zowel pedagogisch als didactisch.*
 2. *Individuele begeleiding binnen de school:* deze vindt plaats op basis van een OPP. Deze leerlingen hebben een coach.
 3. *Ondersteuning buiten de school of door extern aangetrokken medewerkers :* deze ondersteuning kan indien noodzakelijk in het OPP opgenomen worden.

Stap 5 Opstellen van een groepshandelingsplan

- Op basis van het klassenoverzicht/GHP worden afspraken gemaakt over de inzet van de ondersteuningsactiviteiten binnen de verschillende niveaus van begeleiding. De mentoren en docenten zijn verantwoordelijke voor de inzet van begeleiding van niveau 1 en 2. Het ondersteuningsteam is verantwoordelijk voor begeleiding van niveau 3 .
- Elke mentor maakt een pedagogisch groepshandelingsplan van zijn/haar klas op basis van de uit het LVS / het dossier en het mentoroverzicht in Magister.
- Elke docent maakt van zijn klassen een didactisch groepshandelingsplan waarin de leerlingen worden ingedeeld in de piramidekleuren die ook worden gebruikt bij PBS en het format van Lessonstudy.

4.5 Uitvoeren

Stap 6 Uitvoeren van het groepshandelingsplan

- In de lessen is zichtbaar welke leerling waar is ingedeeld in de piramide in het groepshandelingsplan. (systematiek PBS)
- Evaluatie en bijstelling minstens een keer per jaar vastgelegd in de jaarplanning.

4.6 Werken met het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

In het reguliere voortgezet onderwijs stellen scholen een zogeheten ‘ontwikkelingsperspectiefplan’ op voor leerlingen die *extra* ondersteuning nodig hebben. Dat geldt niet voor basis- en lichte ondersteuning. (zie hoofdstuk 5 en 6)

In het Referentiekader Passend Onderwijs wordt gesteld dat leraren de belangrijkste actoren zijn bij de realisatie van het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Dit betekent dat er hoge eisen worden gesteld aan het handelingsrepertoire van iedere docent. De vroegtijdige signalering van problemen, al in de aanmeldings- en toelatingsfase, moet gevolgd worden door preventief handelen. De verwachting is dat daardoor op termijn minder curatieve maatregelen nodig zijn en dat het aantal leerlingen met een startkwalificatie zal toenemen.

Het OPP dient te worden opgesteld voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. De leerling heeft wekelijks of eens in de twee weken een gesprek met zijn/haar leerlingcoach.

Een OPP wordt opgesteld binnen zes weken na aanmelding en wordt minimaal één keer, maar meestal twee keer per jaar geëvalueerd.

Het OPP volgt de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling op lange termijn. Er wordt gekeken naar het uitstroomprofiel om vervolgens na te gaan wat er nodig is om het profiel te bereiken.

NB

Het kan ook zijn dat er andere actieplannen/handelingsplannen ingezet worden voor leerlingen, met name in het geval van basis- en lichte ondersteuning. Deze plannen hebben meer het karakter van het plannen van acties en afspreken van evaluatiemomenten. Ze zijn eenvoudiger dan een OPP dat met een vast format werkt.

Werkwijze VMC

De moederscholen zijn bekend met de groepshandelingsplannen van het VMC.

Planning

In de eerste en tweede week van het nieuwe schooljaar worden de groepshandelingsplannen van de 4e-jaars leerlingen, gemaakt door de mentoren en de vakdocenten.

De groepshandelingsplannen van de 3e-jaars leerlingen worden gemaakt door de docenten in de eerste 6 weken van het schooljaar (conform de jaarplanning). Vanuit de Cito-scores kunnen de tekorten al worden gesignaleerd. Dit wordt in het handelingsplan opgenomen.

Implementatie en borging

De leerling dient zich bewust te worden/ zijn van zijn eigen competenties en van zijn leerpunten op vakdidactisch gebied. Het groepshandelingsplan (zowel de pedagogische door de mentor gemaakt als het didactische door de vakdocenten gemaakt) is het instrument voor de differentiatie in de lessen, voor het bieden van maatwerk en het instrument dat bekeken en aangepast kan worden bij leerlingbesprekingen.

Wat er in het OPP staat wordt besproken en is de richtlijn voor de leerlingcoach tijdens de gesprekken met de OPP-leerling.

De leerlijnen uit het portfolio worden besproken met de leerling tijdens de portfoliogesprekken en de leerling presenteert zijn/haar vorderingen betreffende de leerlijnen aan familie en bekenden.

Uitvoering

In de PTA-vergadering en de leerling bespreking wordt gesproken over het functioneren van de leerling. Er worden, indien nodig, handelingsafspraken gemaakt. Deze adviezen kunnen onderdeel worden van het groepshandelingsplan.

Halverwege leerjaar 3 vindt er bespreking plaats in aanwezigheid van de ondersteuningcoördinator, de kernteamleider en de plaatsvervangend directeur.

Opvallende risicoleerlingen worden besproken met de moederschool (en/of het Huygens College) met als doel de aansluiting voortdurend te verbeteren.

Hoofdstuk 5 Ondersteuningsstructuur

5.1 Inleiding

Binnen het samenwerkingsverband worden de volgende niveaus van ondersteuning onderscheiden:

- *Basisondersteuning* (niveau 1), die voor alle leerlingen geldt (hierover zijn in Noord-Kennemerland tussen scholen afspraken gemaakt).
- *Lichte ondersteuning*: deze ondersteuning gaat iets verder maar is bedoeld voor een geselecteerde groep leerlingen.
- *Extra ondersteuning*: dit betreft de vormen van ondersteuning die verder gaan dan de basis- en de lichte-ondersteuning. Extra ondersteuning kan licht en kortdurend van aard zijn (niveau 2), maar ook zwaar en langdurig en plaatsvinden binnen (niveau 3) of buiten de school (niveau 4).
- *Intensieve ondersteuning*: voor leerlingen met complexe vragen op meerdere leefgebieden.

Daarnaast functioneren binnen het samenwerkingsverband enkele scholen met een specifiek ondersteuningsaanbod :

- *Praktijkonderwijs*: regulier vo met vooral leren door doen en toeleiding naar arbeid.
- *Voortgezet speciaal onderwijs*: voor leerlingen met gedrags- of psychische problemen en/of lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen.
- *Cluster 1 en 2*: ondersteuning voor blinde en slechtziende leerlingen en voor dove en slechthorende leerlingen.

Deze ondersteuningsniveaus en scholen worden hieronder nader beschreven.

Hoofdstuk 5 beperkt zich verder tot de basisondersteuning. De lichte ondersteuning wordt beschreven in hoofdstuk 6, de extra en intensieve ondersteuning in hoofdstuk 7.

5.1.1 Basisondersteuning

Onder basisondersteuning verstaan we de ondersteuning die op elke school binnen het samenwerkingsverband beschikbaar is. Scholen zijn verantwoordelijk voor het bieden van een passende plek voor leerlingen die worden aangemeld, de zogenoemde zorgplicht. Het vertrekpunt op iedere school is kwalitatief goed onderwijs. Bij een sterke basis hoort ook een aanbod aan onderwijs en ondersteuning dat voldoende dekkend, passend en toegankelijk is. Om het niveau van de basisondersteuning voor de scholen onderling af te spreken, is samen met de scholen en de besturen een 'standaard' voor de basisondersteuning ontwikkeld. De standaard is beschreven in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Vanuit deze standaard is een checklist voor basis- (en lichte) ondersteuning ontwikkeld: zie bijlage 1.

Basisondersteuning kenmerkt zich door het nauwgezet volgen van de ontwikkeling van de leerlingen en een intensief intern overleg daarover. Basisondersteuning is geen vast gegeven: scholen zijn en blijven in ontwikkeling en de inhoud van de basisondersteuning zal dan ook regelmatig worden aangepast.

Voor alle scholen geldt dat het onderwijs wordt zoveel mogelijk wordt afgestemd op de onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften van de leerling en waar nodig wordt extra tijd en aandacht aan de individuele leerling geschonken. Indien nodig biedt de school ondersteuning en hulpmaterialen en onderhoudt zij - waar nodig - actief werkrelaties met externe deskundigen.

5.1.2 Lichte ondersteuning

Lichte ondersteuning is ondersteuning aan een geselecteerde groep vmbo-leerlingen. De lichte ondersteuning maakt deel uit van de basisondersteuning, hetgeen inhoudt dat voor leerlingen met lichte ondersteuning geen ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld hoeft te worden. Er wordt wel gevraagd om de lichte ondersteuning aan leerlingen te registreren. De lichte ondersteuning kan zowel op maat (per individu) als groepsgericht zijn. De school bepaalt zelf op basis van onderwijs- en ondersteuningsbehoeften hoe en voor welke leerling zij lichte ondersteuning inzet. De lichte ondersteuning is in de checklist ondersteuning (bijlage 1) gemarkeerd met een asterisk.

5.1.3 Extra ondersteuning

Wanneer de basisondersteuning niet toereikend is, dan geldt de extra ondersteuning. De school dient vanuit zijn professionele verantwoordelijkheid, een ontwikkelingsperspectief (OPP) voor de leerling op te stellen. In het OPP staat beschreven welke onderwijsdoelen de leerling verwacht wordt te kunnen halen en wat nodig is om deze doelen te bereiken. Een voorlopig ontwikkelingsperspectief wordt uiterlijk opgesteld binnen zes weken na de start van het schooljaar of na vaststelling van extra ondersteuningsbehoefte tijdens het schooljaar, altijd in samenspraak met ouders en leerling. Deze extra ondersteuning wordt (in eerste instantie) gegeven vanuit de reguliere school en kent verschillende vormen.

5.1.4 Intensieve ondersteuning

Intensieve ondersteuning is ondersteuning voor leerlingen, bij wie sprake is van complexe vragen op meerdere leefgebieden die ook intensieve onderbouwde interventies vereisen, vastgesteld in een multidisciplinair team.

De intensieve ondersteuning is gericht op leerlingen voor wie de basis en extra ondersteuning niet voldoende is en van wie verwacht wordt dat zij met intensieve ondersteuning een diploma in het regulier onderwijs kunnen behalen.

5.1.5 Praktijkonderwijs

Binnen het samenwerkingsverband vo/vso Noord-Kennemerland wordt praktijkonderwijs aangeboden in Alkmaar (De Viaan) en Heerhugowaard (Focus).

Het praktijkonderwijs is een reguliere vorm van voortgezet onderwijs voor leerlingen van 12 tot 18 jaar die hiervoor een toelaatbaarheidsverklaring hebben van het Samenwerkingsverband Vo/Vso Noord-Kennemerland.

Doel van het praktijkonderwijs is om leerlingen naar arbeid toe te leiden door het ontwikkelen van competenties die nodig zijn om zo zelfstandig mogelijk te kunnen werken. In het praktijkonderwijs leren leerlingen door praktijkervaringen op te doen (leren door

doen). De meeste theorie wordt gekoppeld aan praktische opdrachten en stages. Binnen het praktijkonderwijs leren kinderen ook vaardigheden die de zelfredzaamheid vergroten. Bijvoorbeeld sociale vaardigheden, koken, het bijhouden van een huishouden en invulling geven aan vrije tijd. Leerlingen in het praktijkonderwijs hebben een eigen leerroute. Deze leerroute komt in nauw overleg met de leerling en de ouders tot stand.

5.1.6 Speciaal onderwijs

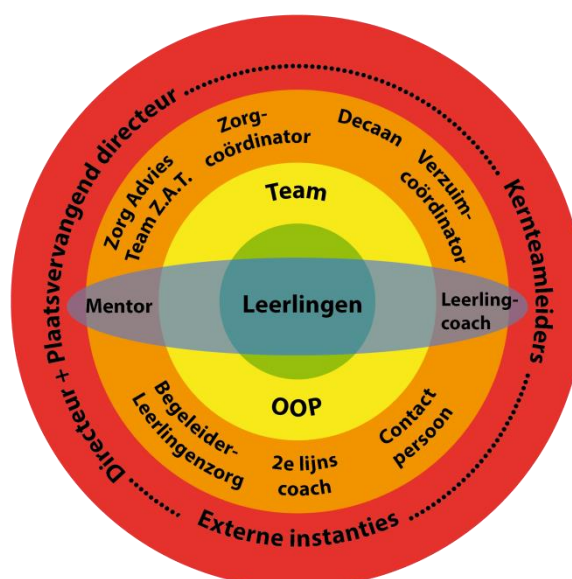
Binnen het samenwerkingsverband vo/vso Noord-Kennemerland zijn Heliomare en de Spinaker de gevestigde scholen voor voortgezet speciaal onderwijs. Binnen deze scholen wordt onderwijs gegeven aan leerlingen die door hun leergedrag en/of psychische problemen en/of lichamelijke en/of verstandelijke beperking zodanig worden gehinderd in hun functioneren dat ze geen onderwijs kunnen volgen binnen een school voor regulier voortgezet onderwijs.

5.1.7 Cluster 1 en 2

Onder cluster 1 vallen scholen voor blinde en slechtziende kinderen. Onder cluster 2 vallen scholen voor dove en slechthorende kinderen en kinderen met een communicatieve beperking. Scholen van cluster 1 en 2 maken geen deel uit van het samenwerkingsverband vo/vso Noord-Kennemerland. De scholen kennen een eigen toelatingsprocedure en hebben geen zorgplicht bij aanmelding op een van de scholen.

5.2 De ondersteuningsstructuur in beeld

De ondersteuningsstructuur van het VMC kan als volgt in beeld worden gebracht:

5.3 De niveaus van ondersteuning in schema

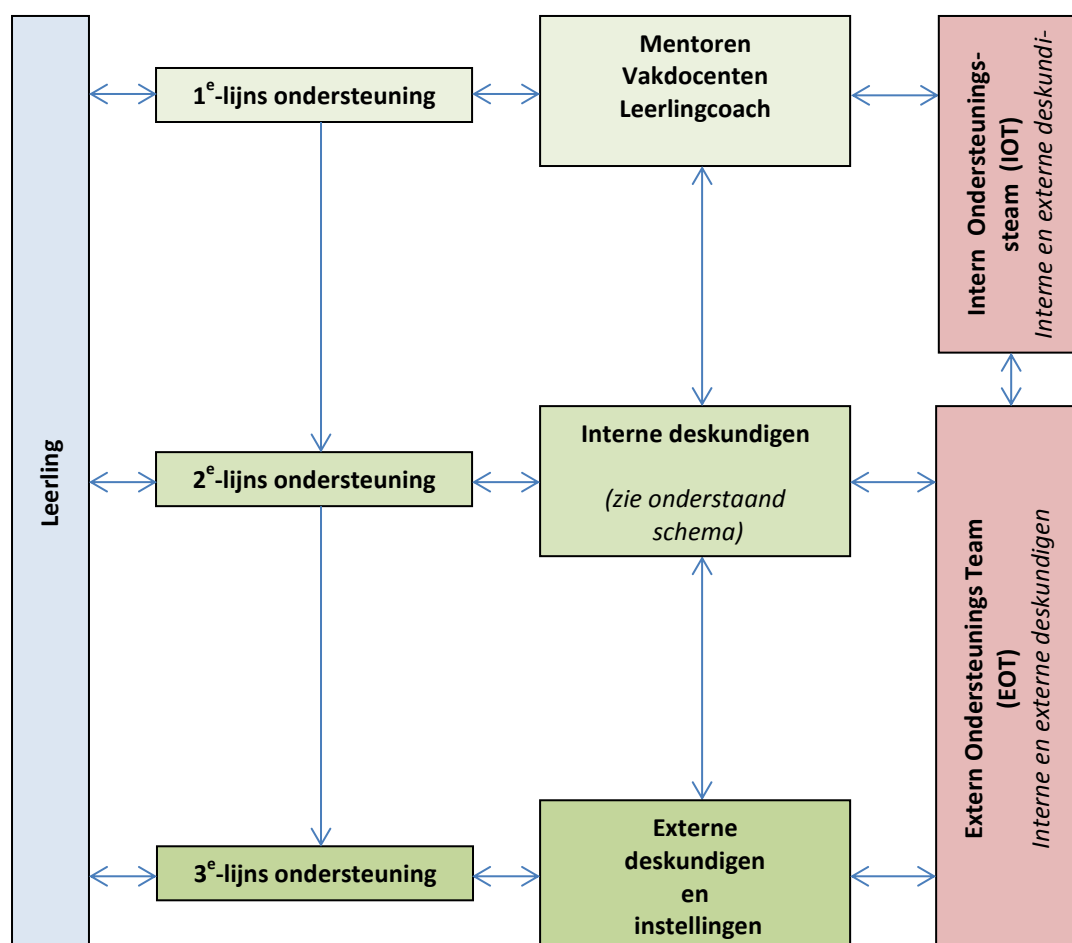
De school onderscheidt drie niveaus van ondersteuning. Uitgangspunt is dat de leerling zoveel mogelijk wordt opgevangen in de eigen groep, door de eigen docent, mentor (en afdelingsleider): de 1^e-lijns ondersteuning. Dit kan zowel individueel als in groepjes plaatsvinden, dit in overleg met het docententeam. De ondersteuning sluit aan bij de reguliere lessen.

Indien deze ondersteuning niet voldoende is, worden de interne deskundigen ingeschakeld: de 2^e-lijns ondersteuning. In het *interne ondersteuningsteam* (IOT) wordt besproken welke specifieke ondersteuning leerlingen nodig hebben. De school biedt deze ondersteuning meestal zelf.

Indien de school vermoedt de ondersteuning niet (geheel) zelf te kunnen bieden, vindt doorverwijzing plaats naar het *extern ondersteuningsadviessteam*, het EOT. Dit is een multidisciplinair overleg waarin externe deskundigen participeren: 3^e-lijns ondersteuning.

Het ondersteuningsbeleid van het VMC is gericht op een geïntegreerde aanpak van de drie genoemde niveaus: 1^e-, 2^e- en 3^e-lijns ondersteuning.

De ondersteuningsstructuur van het VMC kan dan als volgt in schema worden gezet:

5.4 Toelichting op de niveaus van ondersteuning

Niveau	Ondersteuningsmogelijkheden
1^e-lijns ondersteuning	- In de 1^e-lijns ondersteuning functioneert de mentor als eerstverantwoordelijke voor een groep van 16 tot 28 gewogen leerlingen. De mentoren proberen zoveel mogelijk de problemen met de leerlingen samen op te lossen. - Om te voorkomen dat de mentor vastraakt in deze begeleiding kan hij terugvallen op de leerlingbespreking binnen de afdeling waar hij deel van uitmaakt. Samen met het team maakt hij, indien nodig, een handelingsgerichte afspraak die door het hele team gedragen wordt. De mentor maakt een pedagogisch groepshandelingsplan voor zijn klas. Door regelmatige leerlingbesprekingen (één keer in de 6 weken) groeit de deskundigheid binnen het team. Het bespreken van leerlingen gebeurt volgens een vast protocol. - Indien nodig kan er tussentijds een klassenteam bij elkaar geroepen worden om bindende afspraken te maken voor een hele klas of cluster. - Er zijn ook drie PTA-besprekingen (PTA = Programma van Toetsing en Afsluiting), die verdeeld over het schooljaar gehouden worden. Hierin worden de resultaten van elke leerling besproken. De vakdocent is verantwoordelijk voor de behaalde resultaten van zijn leerlingen. - Een begeleidingssituatie kan de deskundigheid van het team overstijgen. Er kunnen zich situaties aandienen waarin acuut ingrijpen of nadere consultatie gewenst is. In dit soort situaties beslist het team dat de 2^e- of 3^e-lijns ondersteuning ingeschakeld wordt. De kernteamleider neemt op dat moment de verantwoordelijkheid over van het team. - Leerlingen met een OPP (Ontwikkelings Perspectief Plan) hebben een leerlingencoach. De coach is verantwoordelijk voor het opstellen en evalueren van het OPP, handelt in samenspraak met de mentor. De begeleidingsbehoefte van de leerling is het uitgangspunt voor de ondersteuning.
2^e-lijns ondersteuning	- De 2^e-lijns ondersteuning is net als de 1^e-lijns ondersteuning vormgegeven op afdelingsniveau. In de 2^e-lijns ondersteuning opereren de begeleider leerlingondersteuning, de kernteamleider, de ondersteuningscoördinator, de verzuimcoördinator, decaan en tweedelijnscoach. - Elke sector heeft een begeleider leerlingondersteuning. Hij verbindt de 1^e- en 2^e-lijns ondersteuning met elkaar. De begeleider leerlingondersteuning spreekt de leerling, de mentor en indien nodig ouders en collega's in de school om het probleem in kaart te brengen. Samen met de mentor maakt hij een plan van aanpak. Dit kan betekenen dat de tweedelijns coach of 3^e-lijns ondersteuning ingeschakeld wordt. De ondersteuningscoördinator stuurt dit proces aan. - Tweedelijnscoach begeleidt de leerlingencoaches bij het maken van een OPP. Daarnaast neemt de tweedelijnscoach de leerlingen onder zijn hoede die in het loop van het schooljaar een OPP krijgen. - De verzuimcoördinator regelt de verzuimregistratie en is verantwoorde-

	lijk voor het terugdringen van het verzuim van de leerlingen. De decaan is betrokken bij een mogelijk ander schooltraject (ROC, andere afdelingskeuze binnen of buiten de school, e.d.).
3^e-lijns ondersteuning	- De ondersteuningscoördinator organiseert, indien er grote zorgen zijn of blijven rondom een leerling, een MDO (Multi Disciplinair Overleg). Hierbij worden alle betrokkenen om een leerling heen uitgenodigd en wordt er gekeken welke onderwijsbehoeftes een leerling heeft om te kunnen functioneren op het Van der Meij College - Op schoolniveau functioneert het Extern Ondersteuningsteam (EOT), waarin ook externe deskundigen participeren. (zie hieronder) De ondersteuningscoördinator is het aanspreekpunt voor externe zorgondersteuners. Een van de taken van het EOT is advies uitbrengen voor acties rond een leerling in relatie tot externen. Dit kunnen verwijzingen zijn naar bijvoorbeeld de jeugd- en gezinscoach van de desbetreffende gemeente, maar ook het advies om een MDO te organiseren. Verdere taken zijn opgenomen in het protocol extern ondersteuningsteam. - Indien de onderwijs behoeftes van de leerling onze mogelijkheden overschrijden, organiseert de ondersteuningscoördinator een MDO T(toewijzing). Dit wordt voorgezeten door de consulent van het Samenwerkingsverband. Daar wordt gekeken welke mogelijkheden er zijn om de leerling op een andere manier onderwijs te laten volgen.

5.5 Ondersteuningsoverleg

De school kent in het kader van de ondersteuning de volgende overlegsituaties:

- Warme overdracht van de moederscholen naar het VMC
- Terugkoppeling van opvallende leerlingen met de aanleverende scholen.
- Leerlingbespreking.
- Ondersteuningscoördinator – tweedelijns coach
- Ondersteuningscoördinator – plaatsvervangend directeur
- Tweedelijns coach – leerlingcoaches.
- Intern ondersteuningsteam (IOT)
- Externe ondersteuningsteam (EOT)
- MDO (Multidisciplinair overleg)
- MDO-T(oewijzing)

In bijlage 2 zijn de karakteristieken van deze overlegsituaties weergegeven, hieronder wordt de werkwijze van de binnen de school functionerende overleggen nader toegelicht.

5.5.1 Leerlingbespreking

Tijdens het schooljaar wordt ongeveer zes keer per schooljaar een leerlingbespreking georganiseerd. Hierin wordt ingezoomd op de individuele leerling. De leerlingbesprekingen worden voorbereid door de begeleider leerlingondersteuning.

Tijdens een vooroverleg met de betrokken worden de leerlingen doorgesproken. Na deze voorbespreking wordt de leerlingbespreking gehouden waarbij met alle betrokken docenten gesproken wordt over de in de voorbespreking geselecteerde leerlingen. Centraal staat daarbij de vraag: wat heeft de leerling nodig aan ondersteuning? De mentor kan met de uitgewisselde informatie aan de slag en koppelt dit terug naar de ouders. In de tweede schoolweek van het schooljaar is er een leerlingbespreking waarbij opvallende en belangrijke zaken worden besproken n.a.v. het mentoroverzicht.

De leerlingbespreking wordt voorgezeten door de begeleiders leerlingondersteuning.

5.5.2 Ondersteuningscoördinator – tweedelijns coach

De ondersteuningscoördinator spreekt de tweedelijns coach wekelijks over lopende zaken, de begeleiding van de leerlingcoaches en andere werkzaamheden van de tweedelijns coach.

5.5.3 Ondersteuningscoördinator – plaatsvervangend directeur

In dit wekelijks overleg worden moeilijke casussen van leerlingen besproken, lopende zaken, verzuim en de organisatorische kant van de ondersteuning.

5.5.4 Tweedelijns coach – leerlingcoaches.

De tweedelijns coach heeft drie keer per jaar een gezamenlijke bijeenkomst met alle leerlingcoaches. Hierin vind ook intervisie plaats. Daarnaast worden er elke week individuele gesprekken tussen de tweedelijns coach en de leerlingcoach gehouden. Bij praktische vragen kunnen leerlingcoaches altijd een afspraak maken met de tweedelijns coach of de ondersteuningcoördinator voor overleg.

5.5.5 Intern Ondersteuningsteam (IOT)

De voortgang rond leerlingen met een ondersteuningsbehoefte wordt besproken in het interne ondersteuningsteam van de school. Dit team is samengesteld uit de volgende medewerkers van de school:

- Begeleider leerlingondersteuning.
- Tweedelijns coach.
- Ondersteuningscoördinator.

Het interne ondersteuningsteam komt 1 keer per 2 weken bijeen.

5.5.6 Extern Ondersteunings Team (EOT)

In het IOT wordt bepaald of een leerling ingebracht moet worden in het Externe Ondersteunings Team (EOT) van de school. Dit wordt vooraf met de ouders besproken.

De leerling wordt - na overleg met de ondersteuningscoördinator - door middel van een formulier ingebracht. In het EOT wordt vanuit verschillende disciplines naar de hulpvraag van de leerling gekeken. Er wordt een plan afgesproken en er wordt vastgesteld wie welke acties gaat ondernemen en binnen welke termijnen.

Bijvoorbeeld: de J&G-coach wordt ingezet, een bezoek aan de jeugdarts/ jeugdverpleegkundige of een bezoek bij de leerplichtambtenaar wordt in gang gezet. De eventuele terugkoppeling naar de leerling en de ouders vindt plaats via het ondersteuningsteam.

In het EOT hebben in ieder geval de volgende personen zitting:

- Ondersteuningscoördinator.
- Kernteamleiders.
- Ondersteuningsdocent.
- Jeugdarts GGD.
- Leerplichtambtenaar.
- Wijkagent (Alkmaar).

5.5.7 Multidisciplinair overleg (MDO)

Het multidisciplinair overleg is een versterking van het educatief partnerschap met ouders en andere belangrijke betrokkenen rondom de leerling zoals leerplicht, hulpverlening, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), maatschappelijk werk, reclassering en familieleden.

Het overleg heeft als doel om de hulpvraag en het ondersteuningsaanbod rond de ontwikkeling van de leerling zo integraal mogelijk te benaderen en samenwerking te bevorderen. Ook de leerling wordt zoveel mogelijk betrokken bij dit overleg. Vanuit diverse perspectieven kunnen de betrokken partijen en ouders samen met de jongere zijn mogelijkheden, kwaliteiten en kansen ontdekken en behoeftes formuleren. Daarnaast richt het formuleren van de behoeftes vanuit dit overleg zich ook op de ondersteuningsbehoeften van de school en de ouders: wat hebben zij nodig om het kind goed te begrijpen en te ondersteunen? Relevante ondersteuningsbehoeften en doelen worden verwerkt in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) van de leerling.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen een MDO en een MDO-T. De verschillen betreffen het voorzitterschap, de doelstelling en de verslaglegging. Hieronder volgt uitleg.

Kenmerken van een MDO:

- Er zijn zorgen die de basisondersteuning overstijgen.
- De ondersteuningscoördinator organiseert een MDO en nodigt ouders, leerling en belangrijke betrokkenen uit.
- Indien gewenst kan een consulent passend onderwijs als adviseur worden uitgenodigd.
- Een leerling kan afhankelijk van de situatie ook aan het begin of einde van het overleg aansluiten.
- De ondersteuningscoördinator is voorzitter en stelt de agenda op.
- Bij de opening worden doel en duur (tijd) van het overleg vastgesteld.
- De voorzitter zorgt ervoor dat alle betrokkenen even veel spreektijd krijgen en bewaakt de tijd.
- Aan elke betrokkene worden dezelfde vragen voorgelegd. Bij onduidelijkheden wordt er doorgevraagd.
- De conclusies uit het MDO worden in onderwijs -en ondersteuningsbehoeften beschreven.
- Afspraken en voorgestelde interventies worden genoteerd en verbonden aan een tijdpad.

- Is de gestelde tijd van een MDO niet toereikend, dan wordt er een vervolgspraak gemaakt.

5.5.8 Multidisciplinair overleg toewijzing (MDO-T)

Er wordt onderscheid gemaakt tussen een MDO en een MDO-T.

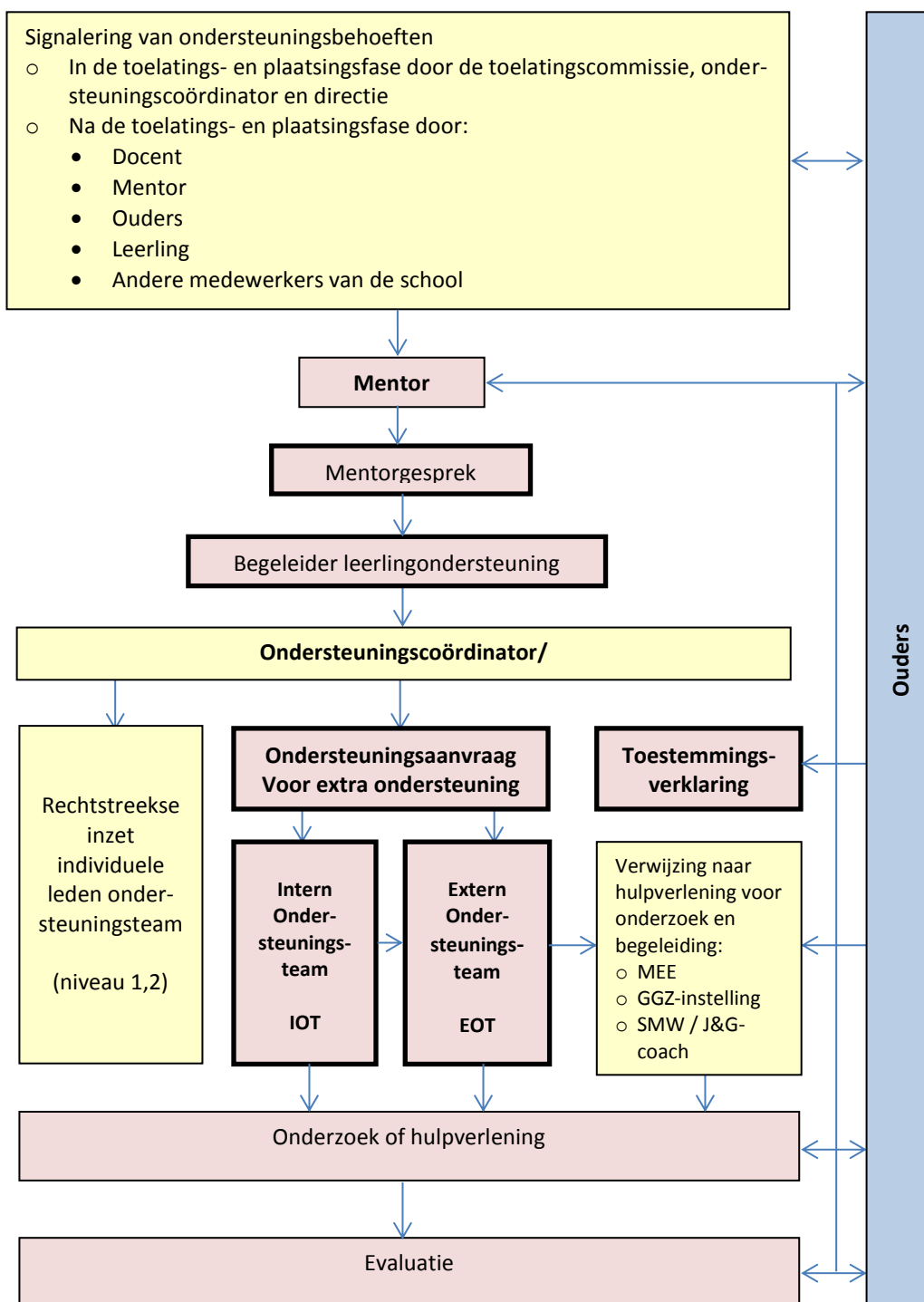
Er wordt gekozen voor het organiseren van een MDO-T als wordt verwacht dat de betrokken leerling niet voldoende ondersteuning kan krijgen binnen de school, maar aangewezen zal zijn op de extra ondersteuning (zie hoofdstuk 8) buiten het reguliere onderwijs.

De verschillen tussen een MDO en een MDO-T betreffen verder het voorzitterschap, de doelstelling en de verslaglegging. Een MDO-T wordt georganiseerd rondom en met de leerling. In overleg met ouders en leerling wordt bepaald of aanwezigheid van de leerling gedurende het gehele MDO wenselijk is. Een leerling kan ook aan het begin of het einde van het overleg aansluiten.

De consulent passend onderwijs is de voorzitter van het MDO-T.

5.6 Ondersteuningsroute binnen de school

In deze paragraaf wordt zichtbaar gemaakt welke route de leerling volgt binnen de ondersteuningsstructuur zodra, op welke wijze dan ook, is gesignaleerd dat de desbetreffende leerling een ondersteuningsbehoefte heeft. Op de achtergrond zijn de niveaus van ondersteuning herkenbaar.

5.7 Interne expertise in het kader van de ondersteuning

Bij de ondersteuning van leerlingen zijn de volgende functionarissen betrokken:

1^e-lijns ondersteuning:

- *Docent.*
- *Mentor:* het vaste aanspreekpunt voor de leerling, de mentor volgt de studievorderingen bij alle vakken, overlegt zo nodig met de docenten, bewaakt de sfeer in de klas en staat open voor persoonlijke problemen van de leerling.
- *Assistenten en instructeurs:* signalerend bij verzuim, incidenteel bij concrete vakinhoudelijk begeleiding.
- *Onderwijs ondersteunend personeel. (OOP)*

2e-lijns ondersteuning:

- *Kernteamleider:* deze zijn beslissingsbevoegd. Zij verlenen zelf ondersteuning, en zijn verantwoordelijk voor de professionalisering van hun docententeam. Waar de mentor de spil is in leerlingondersteuning is de kernteamleider spil in docentenzorg/aansturing van de (ontwikkeling van) docenten.
- *Ondersteuningscoördinator:* coördineert de leerlingondersteuning. Houdt bij welke ondersteuning voor wie nodig is. De ondersteuningscoördinator is de spin in het web. Hij/zij brengt externe partijen binnen de school en onderhoudt de communicatie.
- *Decaan:* zorgt voor ondersteuning van de leerlingen en mentoren op het gebied van keuzebegeleiding en oriëntatie op studie en beroep.
- *Verzuimfunctionaris:* houdt het verzuim bij in Magister, beoordeelt de rechtmatigheid van verzuim en onderneemt eventueel actie.
- *Begeleider leerlingondersteuning:* coördineert de ondersteuning en verleent directe hulp.
- *Tweedelijnscoach:* stuurt de leerlingcoaches aan, voert coachgesprekken met nieuwe OPP-leerlingen en is onder leiding van de ondersteuningscoördinator verantwoordelijk voor de extra ondersteuning.
- *Schoolcontactpersoon:* personen waarmee leerlingen vertrouwelijk zaken kunnen bespreken.
- *Begeleiders/trainers:* de faalangstreductietrainer traint leerlingen richting het examen. Het aanbieden van Rots en Water training is mogelijk.

3e-lijns ondersteuning:

- *Schoolmaatschappelijk werker/ Jeugd- en gezinscoach:* één dag in de week is er een schoolmaatschappelijk werker op de vestiging beschikbaar. Via het externe ondersteuningsteam of de ondersteuningscoördinator worden gesprekken met deze hulpverlener geregeld.
- *Leerplichtambtenaar (Gemeente Alkmaar):*
- *Ambulant begeleider:* de ambulante begeleiders zijn, indien nodig, voor de leerlingen met extra ondersteuning in verband met een lichamelijke beperking op afgesproken momenten op de vestiging aanwezig.
- *Psycholoog:* wordt op afspraak ingezet door de ondersteuningscoördinator.

Van buiten de school zijn ook nog andere deskundigen actief binnen de school:

- *Jeugdarts en jeugdverpleegkundige:* de jeugdarts maakt van ieder kind een gezondheidsdossier. Met behulp van een gezondheidsdossier en een screeningsonderzoek brengt de jeugd-

arts problemen in kaart. Op basis van het onderzoek bepaalt de jeugdarts met welke leerlingen er een gesprek nodig is.

Daarnaast kunnen de leerling, de ouders of de school zelf een beroep doen op de jeugdarts of -verpleegkundige. Hierbij kan gedacht worden aan risicogedrag ten aanzien van roken, alcohol, drugs en seksualiteit. Ook kan de schoolarts ingeschakeld worden bij langdurig ziekteverzuim. De schoolarts heeft zitting in het externe ondersteuningsteam.

- *Jeugdverpleegkundige*: de jeugdverpleegkundige wordt in een eerder stadium preventief ingezet.
- *Vertrouwenspersoon* (bovenschools): ondersteunt mentoren, counselors en contactpersonen van de school bij het neerzetten van een veilig leerklimaat voor leerlingen. In ernstige gevallen zoals (seksuele) intimidatie, agressie, racisme of discriminatie kan een leerling of ouder zelf direct contact opnemen met een vertrouwenspersoon. In alle andere gevallen van problemen nemen ouders en leerlingen eerst contact op met een medewerker van de school.

5.8 Externe relaties in het kader van de ondersteuning

Onder functionele externe contacten vallen collega-scholen, instellingen en voorzieningen. Deze contacten zijn onder andere gericht op het adequaat inzetten van betrokken deskundigheid ten behoeve van de leerling of het doorverwijzen van de leerling naar een collega-school of hulpverlener die in staat is een onderwijsaanbod of hulp te verlenen, waartoe een school zelf niet in staat is.

Naast de samenwerking met instanties, genoemd als lid van het extern ondersteuningsteam, wordt meer incidenteel ook samengewerkt met onderstaande instellingen en organisaties:

- Ambulante begeleiders.
- GGZ-instellingen, onder andere Triversum, Stichting De Praktijk, Opvoedpoli.
- Leerplichtambtenaren.
- Veilig Thuis.
- Voortgezet Speciaal Onderwijs.
- Samenwerkingsverband Vo/Vso Noord-Kennemerland.
- GGD
- (School) Maatschappelijk Werk / Jeugd- en Gezinscoach
- Schoolpsycholoog
- Ambulante begeleiders REC 1 en 2
- Meldpunt Verzuim
- MEE
- Parlan
- De Wering
- Reclassering. (justitie)
- Politie/Bureau HALT
- En andere instellingen waar leerlingen onderwijs volgen in combinatie met intensieve begeleiding

5.9 Trainingen binnen het ondersteuningsaanbod

Er zijn op het VMC verschillende trainingen en cursussen beschikbaar, te weten:

- *Sociale Vaardigheidstraining/ Rots en water*: het doel van deze training is om onze leerlingen sociale vaardigheden, die hen in staat stellen op een betere manier contacten aan te gaan met leeftijdgenoten, aan te leren.
- *Examentraining*: voor leerlingen die zich erg zenuwachtig maken voor het examen, bestaat er de mogelijkheid hiervoor in het vierde leerjaar een training te volgen. Deze training is erop gericht de leerlingen met meer zelfvertrouwen het examen in te laten gaan. Aan de orde kan komen: stress, angst, ontspanning, gebruik maken van sterke kanten van jezelf, uitstelgedrag, organisatie en planning en tips voor het maken en leren van het examen.
- *Bijles*: voor een aantal vakken is het volgen van bijles mogelijk. Tijdens de rapportbesprekingen wordt besloten of een leerling hiervoor in aanmerking komt. Wanneer een leerling door de mentor wordt verteld dat het noodzakelijk is om voor een bepaald vak bijles te volgen, is hij verplicht deze bij te wonen. De bijlessen worden aan het einde van de dag (het 9e uur) gegeven.

5.10 Bijzondere ondersteuningsmogelijkheden van de school

Het VMC kent de volgende bijzondere ondersteuningsmogelijkheden:

- *Signalering door middel van proefexamens en examentraining*
Medio januari worden er proefexamens afgenomen voor de AVO-vakken met als doel inzicht te krijgen in het niveau van de leerling en te voorspellen of een leerling zal gaan slagen.
Naar aanleiding van de resultaten wordt door de begeleiders leerlingondersteuning en kernteamleiders bepaald welke leerlingen extra ondersteuning krijgen om de prestaties te verhogen, achterstanden in te lopen. Ouders worden op de hoogte gebracht en kunnen op school in gesprek gaan met de vakdocenten en de leerling kan in aanmerking komen voor extra lessen. Deze lessen zijn verplicht.
- *Pilot 'Start de dag met je mentor'*
Er is een pilot gaande waarbij klassen de dag starten met de mentor. De evaluatie van de deze pilot is nog niet afgerond. In specifieke situaties wordt het starten met de mentor toegepast.
- *Verzuimanalyse van 'te-laat-komers en 'er-uit-gestuurd'*
De verzuimcoördinator analyseert jaarlijks het verzuim en past de aanpak van het verzuim aan op basis van deze analyse.
- *Gastleerlingschap bij een collega-school uit het samenwerkingsverband*
In overleg met de school van herkomst krijgen leerlingen met bepaalde zorg- en/of ondersteuningsbehoeften de kans om op het Van der Meij College te starten als gastleerling. Dit houdt in dat elke zes weken de ondersteuningscoördinator en de ouders met de leerling in gesprek gaan om het functioneren van de leerling te bespreken.

Binnen een half jaar wordt besloten of de leerling kan worden ingeschreven als leerling Van der Meij College of dat de leerling terug gaat naar de school van herkomst.

- *Positive Behaviour Support*
Sinds schooljaar 2010/2011 is het VMC een project 'Positive Behaviour Support' (PBS) begonnen.
PBS is een schoolbrede aanpak gericht op het bevorderen van positief gedrag binnen school. Het doel is: een positieve, sociale omgeving creëren die het leren bevordert en die gedragsproblemen voorkomt of doet afnemen.
Dit houdt in dat op diverse lagen in de school deskundigheidsbevordering plaats vindt met betrekking tot het positief bekrachtigen van gedrag van leerlingen. In het schooljaar 2012/2013 is binnen PBS de leercomponent aan het concept toegevoegd. Daarmee wordt bereikt dat leerlingen optimaal kunnen leren en dat docenten in staat zijn om in te spelen op de individuele verschillen. (Maatwerk)

5.11 Doorlopende ondersteuningslijnen

Po-vo

In de leerlingvolgsystemen van de aanleverende scholen is kwaliteitsinformatie beschikbaar. Het onderwijskundig eindrapport heeft voldoende rubrieken beschikbaar om deze informatie over te dragen. Vervolgens vindt er in veel gevallen ook *warme (= persoonlijke) overdracht* plaats.

In het overstapdossier OSO wordt apart ruimte gemaakt voor leerlingen die overstappen met een vraag naar extra ondersteuning (leerlingen voor wie een ontwikkelingsperspectiefplan is gemaakt).

Indien de toelating van een leerling die extra ondersteuning behoeft, wordt geweigerd, vindt de weigering niet plaats dan nadat het bevoegd gezag er, na overleg met de ouders en met inachtneming van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en de schoolondersteuningsprofielen van de betrokken scholen, voor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.

Met betrekking tot leerlingen die vanuit een bijzondere positie de overstap naar het voortgezet onderwijs kunnen maken, is veel vooroverleg mogelijk. De aanmelder oordeelt dat de leerling niet standaard overgedragen kan worden en wil mogelijke plaatsingsproblemen in een laat stadium voorkomen. Om dit te stroomlijnen zijn er drie mogelijkheden:

- Warme overdracht van primair naar voortgezet onderwijs.
- Bao, sbao of so melden leerlingen vroegtijdig aan bij de PCL² Povo.
- De consulent van het Loket Pao adviseert desgewenst bij de overstap.

Vo-vo

In het Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland werken de vo-scholen nauw samen om voortijdige schooluitval te voorkomen. Een van de interventies is een tussentijdse overstap naar een andere school voor voortgezet onderwijs.

Bij een tussentijdse overstap van de ene school naar de andere, geïndiceerd door het ondersteuningsteam, zullen de betrokken scholen in overleg met elkaar een positief antwoord moeten geven op de vraag of een overstap in het belang is van de leerling. Indien het overleg geen gezamenlijk positief antwoord oplevert, vindt de overstap niet plaats. In dat geval zoekt het ondersteuningsteam naar een (voorlopig) andere oplossing.

² PCL = Permanente Commissie Leerlingenzorg (van het Samenwerkingsverband Vo/Vso Noord-Kennemerland)

Indien de overstap wel plaatsvindt verplichten de scholen zich in overleg met de ouders om zo open mogelijk te zijn naar de collega-school in het belang van de leerling en de nieuwe school. Met de toestemming van de ouders draagt een afleverende school het leerlingdossier over (inclusief de EOT-gegevens). Er wordt daarbij gefundeerd aangegeven waarom de overstap in het belang van de leerling wordt geacht en waar de nieuwe school op moet letten om nieuwe problemen te voorkomen.

Alle geldende criteria en afspraken zijn beschreven in het 'Convenant Gastleerlingschap', dat als bijlage 11 is opgenomen bij het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband Vo/Vso Noord-Kennemerland. Zie hiervoor de website van het samenwerkingsverband.

Vo-mbo/hbo

Om de afstemming tussen vo en mbo/hbo te bewerkstelligen en de overstap van leerlingen zoveel mogelijk te stroomlijnen is een aantal projecten uitgezet. Er wordt uitvoering gegeven aan de volgende activiteiten:

- Warme overdracht met de leverende scholen.
- Projecten met betrekking tot een verbeterde en gestandaardiseerde overdracht, specifieke opvangmogelijkheden voor potentiële uitvallers in het mbo en optimalisering van opleidingskeuze. Er wordt gewerkt met Intergrid: een digitaal systeem om risicoleerlingen in beeld te krijgen en zo het aantal voortijdige schoolverlaters terug te dringen.
- Een aantal leerlingen maakt gebruik van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo), verbonden aan het mbo (Horizon College).
- Vakcollege-route binnen Alkmaar vorm geven in samenwerking met het PCC.

Meer informatie is te vinden in het Ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband Vo/Vso Noord-Kennemerland. (zie website)

Hoofdstuk 6 Lichte ondersteuning

6.1 Inleiding

Met de invoering van de wet 'Inpassing LWOO en pro in passend onderwijs' per 1 augustus 2015 heeft het samenwerkingsverband v(s)o de verantwoordelijkheid gekregen voor de toewijzing en bekostiging van LWOO (en pro). Daarmee wordt het samenwerkingsverband verantwoordelijk voor het toekennen van middelen voor alle vormen van onderwijsondersteuning, die leerlingen in de klas nodig hebben, zodat door de school goed afwogen kan worden welke ondersteuning het beste bij een leerling past.

Van LWOO naar lichte ondersteuning

Met ingang van het schooljaar 2016-2017 kent het Samenwerkingsverband vo/vso Noord-Kennemerland het begrip 'lichte ondersteuning'. Lichte ondersteuning is een nieuwe vorm van LWOO en maakt in feite deel uit van de basisondersteuning, maar dan voor een geselecteerde groep leerlingen.

Het samenwerkingsverband kan hierbij kiezen uit diverse financieringsvormen. In Noord-Kennemerland is gekozen voor 'opting out', een variant van populatiebekostiging: het toewijzen van een (financieel) quotum per school op basis van het aantal toegekende LWOO-aanvragen in de afgelopen jaren. Dit houdt in dat scholen budget ontvangen op basis van een verdeelsleutel: het percentage per school wordt eenmalig vastgesteld op basis van het aantal LWOO-indicaties ten opzichte van de leerlingenaantallen over de jaren 2013-2014-2015. Cyclisch zal de verdeelsleutel worden bijgesteld op basis van evaluaties (en ambities van het samenwerkingsverband).

Volgens de nieuwe wetgeving bepaalt het samenwerkingsverband vanaf 1 januari 2016 voor de nieuwe leerlingen, die vanaf 1 augustus 2016 instromen in leerjaar 1, welke criteria gelden voor toelating tot het LWOO, wat de duur is van de aanwijzing en welke scholen in aanmerking komen voor een extra ondersteuning. Het samenwerkingsverband volgt dan voor het LWOO niet meer de landelijke criteria.

In Noord-Kennemerland is afgesproken dat de bestaande LWOO-licenties ongewijzigd blijven.. In Noord-Kennemerland is afgesproken dat de school, op basis van onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerlingen, zelf bepaalt hoe en voor welke leerling zij de budgetten inzet. Over de doelmatige inzet van de middelen lichte ondersteuning wordt door de school verantwoording afgelegd aan de inspectie voor het voortgezet onderwijs (vo) en aan het samenwerkingsverband.

Bij het aanbieden van lichte ondersteuning hoeft geen ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld te worden. De school kan daartoe echter wel besluiten. Ook kan de school een handelingsplan opstellen. Wel worden dan andere, meer beperkte handelingsplannen gehanteerd dan bij een OPP het geval is. Op het VMC wordt gebruik gemaakt van een pedagogisch en didactisch groepshandelsplan.

Scholen dienen te kunnen verantwoorden welke lichte ondersteuning zij daarvoor in aanmerking komende leerlingen aanbieden. Er is een basischecklist waarop de lichte ondersteuning aan deze leerlingen is aangemerkt (zie bijlage 1, de asterisken).

Jaarlijks voert een consulent Passend Onderwijs van het samenwerkingsverband een ontwikkelgesprek met de school. Hierbij wordt onder meer besproken welke ondersteuning de school biedt en of aanpassingen gewenst of noodzakelijk zijn.

Leerlingen, waarvan na instroom in het vo blijkt dat zij toch aangewezen zijn op lichte ondersteuning, kunnen deze ondersteuning eveneens krijgen.

6.2 Lichte ondersteuning

6.2.1 Determinatie leerlingen

Of een leerling in aanmerking komt voor lichte ondersteuning is afhankelijk van zijn/haar onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. De inzet van lichte ondersteuning dient transparant en navolgbaar te zijn. De leerlingen die lichte ondersteuning ontvangen worden binnen de school nauwgezet geregistreerd: zie hiervoor 7.2.3.

Aangezien in augustus 2016 met lichte ondersteuning wordt gestart zal lichte ondersteuning in het schooljaar 2016-2017 alleen leerjaar 1 betreffen. In 2017-2018 zal lichte ondersteuning in de leerjaren 1 én 2 worden verzorgd. In 2018 vindt in samenwerkingsverband mogelijk herziening van dit stelsel plaats.

Bij het determineren van leerlingen, die voor lichte ondersteuning in aanmerking komen, kunnen de volgende activiteiten een rol spelen:

1. Intake van de leerling.
2. Overdrachtsinformatie. (LVS en eventueel Formulier Warme Overdracht bij overstap Po-Vo)
3. Warme overdracht. (eventueel)
4. Het in kaart brengen van de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling door de toelatingscommissie.
5. Advies van deskundigen.
6. Bij twijfel over de status van de leerling kan de school aanvullend een test (laten) afnemen.³

Criteria lichte ondersteuning

De volgende criteria zijn van toepassing:

- Leerachterstanden: groter dan 1 1/2 jaar op minimaal twee gebieden. (waarvan één rekenen/wiskunde of begrijpend lezen)
- Sociaal-emotionele problematiek. (prestatie/motivatie, emotionele instabiliteit of faalangst)

De toelatingscommissie van de school, al of niet ondersteund door het ondersteunings-team, bepaalt op basis van de verzamelde gegevens of een leerling in aanmerking komt voor lichte ondersteuning.

³ De test mag niet meer bepalend zijn voor het al of niet toelaten van de leerling, maar wel voor het bepalen van de benodigde ondersteuning.

6.2.2 Aanbod lichte ondersteuning

Het aanbod voor lichte ondersteuning kan worden afgeleid uit het overzicht van de basis-ondersteuning (zie bijlage 1): het betreft de voorzieningen binnen de school die zijn aangeduid met een asterisk. (zie 1^e kolom)

Faciliteit	Doel	Randvoorwaarde
Bijlessen	Bijspijkeren leerachterstanden in kleinere groepjes.	- Leerlingen van wie de resultaten laag zijn kunnen bijles krijgen als toevoeging aan hun reguliere rooster. - Dit geldt voor enkele vakken zoals rekenen en wiskunde. De vakken waar geen bijles voor is, regelen de extra ondersteuning in de lessen
Dyslexie	Meer begeleiding mogelijk.	Deze leerlingen hebben een dyslexie kaart waarop staat beschreven welke extra's zij tot hun beschikking hebben. Ook is ervoor hen een laptop af te halen wanneer zij dit nodig hebben.
Sociaal-emotionele trainingen	Vooral curatieve sociaal-emotionele problematiek.	Faalangstraining gericht op et examens.
Groepshandlingsplan	Leerlingen met een grotere ondersteuningsbehoefte maatwerk in de les te bieden.	- In het GHP staat beschreven welke leerlingen meer ondersteuning nodig hebben (geel) en welke leerlingen intensieve ondersteuning nodig hebben (rood) in de les. Beschreven staat waar deze ondersteuning uit bestaat en hoe dit wordt gedaan. - Leerlingen die starten in leerjaar 3 worden overgedragen door de moederscholen en hebben een cito toets gemaakt in leerjaar 2. Deze gegevens vormen o.a. de start van het GHP.

6.2.3 Registratie leerlingen

Leerlingen, die in aanmerking komen voor lichte ondersteuning, worden door de school geregistreerd. Hiervoor wordt een vast format gehanteerd: zie bijlage 5. De gegevens worden op aanvraag verstrekt aan de inspectie en aan het Samenwerkingsverband vo/vso.

Leerlingen met lichte ondersteuning, die vanaf het schooljaar 2016-2017 voor het eerst deelnemen aan het voortgezet onderwijs (voorheen: LWOO), worden niet meer als LWOO-leerlingen geregistreerd in het Basisregister Onderwijs (BRON).

6.3 Bepaling opbrengsten

Interne audit

De GHP's wordt geëvalueerd in januari en aan het einde van het jaar.

Externe monitoring

Er zal externe monitoring plaatsvinden van de inzet van de middelen voor lichte ondersteuning: in hoeverre is de inzet doelmatig en effectief geweest?

Deze externe monitoring is primair neergelegd bij de inspectie-vo, maar ook het samenwerkingsverband zal de doelmatigheid van de inzet van de verstrekte middelen voor lichte ondersteuning inventariseren. Hierbij zal worden uitgegaan van de in 6.4.3 beschreven registratie van de betrokken leerlingen.

De externe monitoring zal zich richten op:

- Determinatie van leerlingen voor lichte ondersteuning.
- Criteria lichte ondersteuning.
- Toepassing van deze criteria.
- Inhoud lichte ondersteuning van betrokken individuele leerlingen.
- Kwaliteit van de handelingsplanning.
- Resultaatmeting.

Hoofdstuk 7 Extra ondersteuning en intensieve ondersteuning

7.1 Inleiding

Het samenwerkingsverband geeft scholen de beschikking over ondersteuningsmiddelen waarmee zij naast de basisondersteuning voor leerlingen extra ondersteuning op maat kan inzetten. De school investeert overigens ook zelf in deze specifieke extra ondersteuning.

Extra ondersteuning is beschikbaar voor leerlingen voor wie de basisondersteuning *aantoonbaar* niet voldoende is geweest. De extra ondersteuning biedt bovenop de basisondersteuning specifieke begeleidingsfaciliteiten, beschreven op niveau van de individuele leerling in het ontwikkelingsperspectief.

Iedere school binnen het samenwerkingsverband beschikt over een schoolondersteuningsprofiel. Als blijkt dat de basisondersteuning voor een leerling in de reguliere setting onvoldoende toereikend is, kan er extra ondersteuning komen vanuit het samenwerkingsverband al dan niet in samenwerking met het voortgezet speciaal onderwijs. De scholen kunnen de extra middelen gebruiken om de basisondersteuning verder te verbreden met expertise vanuit de school zelf of met expertise van buitenaf. De scholen kunnen er ook voor kiezen om de ondersteuningsmiddelen te gebruiken om een tijdelijke plaatsing op het speciaal onderwijs in te kopen.

7.2 Loket passend onderwijs (Loket pao)

Het samenwerkingsverband werkt vanaf 1 januari 2014 ook met een centraal loket.

Het Loket passend onderwijs (Loket pao) is de toegangsdeur naar bovenschoolse en speciale/extra ondersteuning voor alle vo-leerlingen in de regio Noord-Kennemerland. Het loket helpt scholen en kernpartners bij het vinden van een oplossing voor leerlingen die het reguliere onderwijs niet succesvol kunnen doorlopen. Het loket heeft drie hoofdtaken:

- Adviseren.
- Toekennen.
- Evalueren van ondersteuningsarrangementen.

Adviesvragen over de uitstroom van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs worden in eerste instantie door de onderwijsexperts van het primair onderwijs behandeld. De onderwijsexpert blijft bij het gehele traject betrokken.

Meer informatie is te vinden op de website van het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs.

7.3 Bovenschoolse voorzieningen

Binnen het Samenwerkingsverband vo/vso Noord-Kennemerland is een TOM-klas ingericht (TOM = Traject op Maat). TOM is een bovenschoolse voorziening voor leerlingen van 12 t/m 16 jaar die ingeschreven staan in het reguliere onderwijs in de regio. In TOM zijn onderwijs en (jeugd)hulpverlening op elkaar afgestemd om schooluitval in de eerste fase te voorkomen. De verblijfsduur is maximaal 13 weken. De leerlingen worden begeleid in het bijhouden van de lesstof. Bij de aanpak van de leerlingen in deze kleine groep wordt veel aandacht besteed aan

het verbeteren van schoolse- en sociale vaardigheden en het gedrag. De aanpak is primair gericht op terugkeer naar het reguliere onderwijs.

7.4 Toewijzing extra ondersteuning

Indien vastgesteld is (op grond van door het samenwerkingsverband bepaalde criteria) dat de basisondersteuning voor een leerling ontoereikend is om een antwoord te geven op de ondersteuningsvraag van een leerling, zal de school op basis van de IOT-overwegingen een ontwikkelingsperspectief opstellen: de wet passend onderwijs geeft aan dat er voor leerlingen die extra ondersteuning ontvangen een ontwikkelingsperspectief moet zijn, dat is vastgesteld na op overeenstemming gericht overleg met de ouders. Het bepaalde ontwikkelingsperspectief is de basis van het op te stellen ontwikkelingsperspectiefplan: het plan van aanpak om het ontwikkelingsperspectief te bereiken. Het ontwikkelingsperspectief wordt zo snel mogelijk na inschrijving, doch uiterlijk binnen zes weken, vastgesteld. Het is bedoeld voor vmbo-, havo- en vwo-leerlingen die aangewezen zijn op extra ondersteuning (en is standaard voor alle leerlingen in het praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs).

Het samenwerkingsverband heeft voor de toewijzing van extra ondersteuning een zogeheten *Commissie van Toewijzing (CvT)* ingesteld. De CvT verwijst leerlingen naar het vso, bovenschoolse voorzieningen of individuele arrangementen. Zij geven de volgende verklaringen af:

- TLV: Toelaatbaarheidsverklaring (plaatsing op een vso-school)
- TBV: Toewijzing Bovenschoolse Voorziening (tijdelijke plaatsing op een bovenschoolse voorziening)
- TVIA: Toewijzing voor Individueel Arrangement (extra ondersteuning op de eigen school)

Bij een aanmelding voor bovenschoolse ondersteuning doet het bevoegd gezag van de school een aanvraag bij het samenwerkingsverband. De ondersteuningscoördinator neemt contact op met de Consulent Passend Onderwijs om een afspraak te maken voor een MDO-T (multi-disciplinair overleg toewijzing). Het overleg vindt plaats op school met de leerling, ouders, school en andere betrokkenen. De focus ligt hierbij op: 'wat heeft de leerling nodig' in plaats van op 'wat heeft de leerling'. De consulent is als voorzitter betrokken bij dit overleg.

In het MDO-T wordt een preadvies geformuleerd voor de Commissie van Toewijzing (CvT).

Een ontvankelijk dossier wordt door de school voorgelegd aan de Commissie van Toewijzing die wekelijks samenkomt. Dit dossier omvat:

- Het (online) ingevulde meldformulier.
- MDO-T-verslag. (onderdeel van het meldformulier)
- Ontwikkelingsperspectiefplan. (OPP)

Het dossier moet in de week vóór de gewenste bespreking via de consulent aangeleverd worden bij de CvT. Het besluit van de CvT voor de gevraagde bovenschoolse ondersteuning wordt door middel van een toewijzingsbrief teruggekoppeld naar de ondersteuningscoördinator, ouders en de bovenschoolse voorziening.

7.5 Arrangement extra ondersteuning

Met de komst van passend onderwijs krijgt de school niet meer rechtstreeks de bekostiging voor de extra ondersteuning, maar loopt de geldstroom via het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband voorziet de scholen van ondersteuningsmiddelen waarmee zij naast

de basisondersteuning voor leerlingen extra ondersteuning op maat kan inzetten. De scholen kunnen deze extra middelen gebruiken om de basisondersteuning verder te verbreden met expertise vanuit de school zelf of met expertise van buitenaf. De scholen kunnen er ook voor kiezen om de ondersteuningsmiddelen te gebruiken om een tijdelijke plaatsing op het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs in te kopen.

Begeleiding bij specifieke ondersteuning en leervragen buiten het eigen programma en de eigen groep wordt tot het strik noodzakelijkste beperkt. Onderwijs en ondersteuning zijn waar mogelijk geïntegreerd. Om de leerling zo goed mogelijk te begeleiden binnen de klas, kan een leerling een coach toegewezen krijgen.

Coach	Ondersteuning
Doelgroep	• Leerlingen die een extra ondersteuningsbehoefte hebben.
Capaciteit	• De coach wekelijks of om de week een gesprek met de leerling.
Doelstellingen	• Leerlingen met gedragsproblemen zo begeleiden dat de kans op succes op school zo groot mogelijk wordt. • Ondersteuning op maat bieden met behulp van een handelingsplan (OPP) opgesteld in overleg met de ouders. • De leerlingen voelen zich veilig binnen de klas en de school. • De betrokken docenten en onderwijs ondersteunend personeel zijn geïnformeerd en voeren (zo nodig) de handelingsadviezen met betrekking tot de leerlingen uit. • Signaleren wanneer meer ondersteuning en hulp nodig is en verwijzen. • Functioneren als expertisecentrum voor collega's, eventueel ook trainingen/cursussen verzorgen. • Een goede communicatie met de ouders.
Beschikbare materialen	• Alle leerlingen, die ondersteuning krijgen van een coach, krijgen een handelingsplan.
Deskundigheid	• Gedragsspecialist. (op afroep) • Ondersteuningscoördinator. • Tweedelijns coach
Samenwerking met externe instanties	• Zie overzicht externe ondersteuners in paragraaf 3.3.

7.6 Intensieve ondersteuning

Intensieve ondersteuning is ondersteuning voor leerlingen, bij wie sprake is van complexe vragen op meerdere leefgebieden die ook intensieve onderbouwde interventies vereisen, vastgesteld in een multidisciplinair team.

De intensieve ondersteuning is gericht op leerlingen voor wie de basis en extra ondersteuning niet voldoende is en van wie verwacht wordt dat zij met intensieve ondersteuning een diploma in het regulier onderwijs kunnen behalen.

De intensieve ondersteuning wordt vastgesteld door de Commissie van Toewijzing en versterkt door middel van een Toewijzing voor een individueel arrangement (TvIA) of een Toewijzing Bovenschoolse Voorziening (TBV).

Hoofdstuk 8 Leerlingvolgsysteem, dossiervorming en privacy

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komen zaken als leerlingvolgsysteem en wat daarin wordt vastgelegd aan de orde. Hier ligt een koppeling met de dossiervorming en met het privacybeleid van de school en het samenwerkingsverband.

8.2 Leerlingvolgsysteem

Het VMC maakt gebruik van 'Magister' als leerlingvolgsysteem.

Van scholen wordt in toenemende mate gevraagd het gevoerde beleid en de behaalde resultaten te verantwoorden. Niet alleen externe instanties als de inspectie, de gemeente en DUO, maar ook het management zelf wil weten hoe de school presteert op het gebied van lesuitval, doorstroom van leerlingen, begeleiding en incidenten. Met Magister worden op een eenvoudige en snelle manier gegevens tegen elkaar afgezet en weergegeven in overzichtelijke grafieken. Het leerlingvolgsysteem (LVS) is bedoeld om de ontwikkeling van elke leerling te kunnen volgen.

Het LVS in Magister bestaat uit een:

- Logboekmodule.
- Onderdeel waarin de docent observaties kan invoeren.

In het logboek van het leerlingvolgsysteem worden de volgende items ingevuld:

- Incident.
- Leerlingbespreking.
- Externe instantie.
- Notitie.
- Medisch sociale lijst.
- Extern ondersteuningsteam.
- Rapportopmerkingen.
- Verstuurde brieven.
- Afspraken.
- Aanmeldingsinformatie.
- Overstapdossier OSO.

Met behulp van de logboekformulieren en de ingevoerde toetsgegevens is het mogelijk de groei van de leerling gedurende het schooljaar te volgen. Deze gegevens kunnen eenvoudig worden vergeleken met die van voorgaande leerjaren. Alle leerlinggegevens worden in één overzicht weergegeven. Bovendien is het mogelijk om oudercontacten, handelingsplannen en kenmerken van leerlingen, zoals ADHD en dyslexie, vast te leggen. De school bepaalt wat er in Magister wordt geregistreerd. Op het VMC betreft dat:

- NAW-gegevens van de leerling.
- Individuele informatie met betrekking tot leervorderingen, gedrag, incidenten, e.d.

- Gegevens met betrekking tot individuele ondersteuning.
- Resultaten van een leerjaar, groep of gehele school.
- Oudercontacten,

Handelingsplannen, ontwikkelingsperspectiefplannen en kenmerken van leerlingen staan op de F-schijf, de schijf waar alle docenten toegang tot hebben.

Magister bevat ook uitgebreide mogelijkheden om ondersteuningscoördinatoren en decanen te ondersteunen bij het begeleiden van leerlingen. Alleen de daartoe geautoriseerde medewerkers hebben toegang tot privacygevoelige gegevens. Zij hebben de volgende bevoegdheden: alleen lezen, in een deel kunnen werken of overal in kunnen werken.

Het systeem wordt beheerd door de applicatiebeheerder, de systeembeheerder en de kern-teamleider.

Leerlingen kunnen op deze wijze goed gevolgd worden: door middel van het LVS kan snel worden gesignaleerd of een leerling afwijkt van de perspectieflijn. Ouders kunnen desgewenst inzicht in het systeem krijgen. (zie privacyreglement SOVON)

8.3 Dossiervorming

Het VMC maakt gebruik van een papieren dossier en een digitaal dossier. Het digitale dossier is opgenomen in Magister en/of staat op de F-schijf.

In het papieren dossier zijn onder andere aanwezig:

- Aanmeldingsformulier met eventuele zorgbijlage.
- Het inlichtingenformulier van de basisschool.
- Een kopie van het identiteitsbewijs.
- Het advies van de basisschool, onderbouwd met testgegevens zoals de NIO en de Cito.
- Verklaring van dyslexie of dyscalculie.

Voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte wordt de zorgbijlage ingevuld door ouders. In deze bijlage geven ouders aan welke ondersteuning er is geweest en waar de school rekening mee dient te houden. De zorgbijlage wordt onderbouwd met een diagnose of onderzoeksgegevens en een ondertekend OPP en de evaluatie hiervan.

De dossiers worden bewaard in een afgesloten dossierkast, die zich bevindt in de kamer van de administratie. De sleutel wordt beheerd door de administratie. Er is een protocol voor het gebruik van de dossiers. De dossiers mogen niet de school uit en zijn alleen ter inzage voor het personeel. Ouders kunnen in het bijzijn van een personeelslid inzage krijgen. Zie voor verdere informatie hierover het privacyreglement. Stukken uit het dossier mogen alleen gekopieerd en verzonden worden met toestemming van de directie en de ouders en mogelijk de leerling. De dossiers worden vijf jaren bewaard. Na vijf jaar vindt vernietiging plaats door de administratie.

8.4 Privacy

Het VMC hanteert het privacyreglement 'Privacyreglement verwerking leerlinggegevens' waarin het volgende is beschreven:

- Begripsbepalingen.

- Reikwijdte en doelstelling van het reglement.
- Doel van de verwerking van persoonsgegevens.
- Verwerking van persoonsgegevens.
- Het beheer (van de verwerking) van persoonsgegevens.
- Verstrekking van gegevens.
- Toegang tot persoonsgegevens.
- Beveiliging en geheimhouding.
- Informatieplicht.
- Rechten betrokkene(n): inzage, correctie, verzet.
- Bewaartermijnen.
- Oud-leerlingen.
- Klachten.
- Inwerkingtreding en citeertitel.

Het privacyreglement is opgenomen in deel B.

Hoofdstuk 9 Kwaliteit

9.1 Basiskwaliteit

De inspectie van het voortgezet onderwijs heeft het VMC een zogenaamd basisarrangement (basistoezicht) toegekend voor alle opleidingen. Hiermee wordt uitgedrukt dat de kwaliteit van het geboden onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving in orde is.

9.2 Interne kwaliteitszorg

Het VMC voert ook zelf een actief kwaliteitsbeleid.

Vanzelfsprekend zorgt het VMC ervoor dat het onderwijs minstens voldoet aan de wettelijke eisen.

De ambitie van het VMC is zich te ontwikkelen tot een school die Top-kwaliteit biedt aan de leerlingen.

Meijn Kwaliteit in het leren:

- De docenten weten hoe onze leerlingen leren.
- De docenten passen hun onderwijs daarop aan.
- De docenten maken het mogelijk dat onze leerlingen beter presteren dan zij en hun ouders zouden verwachten.

Meijn Kwaliteit in schoolklimaat:

De leerlingen komen graag naar school.

Het realiseren van een onderwijsconcept met draagvlak in de school en een pedagogisch didactische leeromgeving, waarbinnen iedere leerling en ieder personeelslid zich veilig en gewaardeerd weet, ziet het VMC als middelen om tot hoge kwaliteit te komen.

Daarnaast wordt gewerkt op basis van het PDCA- principe: PLAN DO CHECK ACT.

De school stelt zich doelen, voert uit, checkt of de doelen bereikt zijn en stelt zichzelf nieuwe doelen. En het borgen van wat is bereikt, is uiteraard heel belangrijk.

De school zet niet alleen de examenresultaten af tegen de landelijke norm en het advies van de basisschool, maar meet ook of de ambities worden gerealiseerd met behulp van tevredenheidsenquêtes onder leerlingen, ouders en personeel.

9.3 Externe kwaliteitszorg

De school legt verantwoording af aan de Inspectie, de accountant en het samenwerkingsverband. De jaarverslagen worden op bestuursniveau geformuleerd en daarin wordt het VMC meegenomen.

9.4 Leerling- en oudertevredenheid

Leerlingen en ouders zijn twee jaar aan het VMC verbonden. Het verloop is dus snel en dat maakt het soms lastig om conclusies op langere termijn te trekken. Jaarlijks worden er onder ouders en leerlingen tevredenheidsenquêtes afgenomen.

De resultaten van deze enquêtes en de consentgesprekken met ouders en leerlingen vormen de basis van de formulering van speerpunten waar aan gewerkt gaat worden door de docenten en de afdelingen. Deze worden geformuleerd in het plan van aanpak van de afdeling en bevat pedagogische en didactische componenten.

Veiligheid, sfeer, wederzijds respect en de leerlingbegeleiding gelden bij de leerlingen als positieve punten. Ook de ouders onderstrepen dit en zij waarderen onder andere de duidelijke schoolregels en informatieverstrekking positief.

Het Van der Meij College heeft daarnaast een contactoudergroep (COG). Deze groep ouders spreekt regelmatig met de directie over:

- de implementatie van de visie (Koers);
- optimalisering van de communicatie;
- excursies en de reisweek;
- tevredenheidsenquête onder leerlingen en personeel
- onderwerpen die worden ingebracht vanuit de oudergeleding van de GMR.

Sinds 2015 organiseert de directie jaarlijks een bijeenkomst waar ouders en leerlingen feedback geven aan docenten over het onderwijs dat zij ontwikkelen.

Hoofdstuk 10 Rol en positie van ouders⁴

10.1 Inleiding

Het is de verantwoordelijkheid van de school om te zorgen dat de leerling goed onderwijs krijgt. Ouders worden hierbij betrokken zodat deze kunnen meedenken over een passende plek voor hun kind.

Als de ouders hun kind hebben aangemeld voor een reguliere school en daarbij hebben aangegeven dat hun kind basisondersteuning of extra ondersteuning nodig heeft, onderzoekt de school of en welke ondersteuning nodig is.

De rol van de ouders is met de invoering van de Wet Passend Onderwijs flink veranderd. Hieronder wordt een samenvatting gegeven.

1. *Basisondersteuning*

Uitgangspunt op onze school is dat we maatwerk voor alle leerlingen willen bieden.

Voor alle klassen wordt in het begin van het schooljaar een pedagogisch groepshandelsplan gemaakt. Hierin staat voor de leerlingen die dat nodig hebben, welke leer- en/of gedragsondersteuning voor hem van toepassing is.

Voor alle schoolvakken maakt de vakdocent daarnaast een didactisch handelingsplan. Ook hierin wordt indien nodig de ondersteuningsbehoefte van de leerling beschreven.

Halverwege het schooljaar worden de plannen geëvalueerd en bijgesteld.

Ouders kunnen altijd contact opnemen met de school over de voortgang van hun kind.

Ouders van leerlingen, voor wie op meerder gebieden herkenbaar basisondersteuning noodzakelijk is, worden nauw bij alle ondersteuningsactiviteiten betrokken en worden geïnformeerd over de inhoud van de ondersteuning en de resultaten.

Anderzijds wordt van de ouders volledige medewerking gevraagd bij het bereiken van de gestelde doelen door daar in de thuis- en vrije tijdssituatie zoveel mogelijk op aan te sluiten.

In het begin van het schooljaar organiseren de leerlingen zelf een ouderavond waarin zij hun ouders informeren over de belangrijke zaken op school.

Daarnaast zijn er 10 minuten-gesprekken en kunnen ouders de cijfers en de absentiegegevens van hun kind altijd inzien in Magister.

2. *Extra ondersteuning*

Indien de leerling extra ondersteuning nodig heeft stelt de school na overleg met de ouders een ontwikkelingsperspectiefplan op, waarin staat welke onderwijsdoelen het kind zal kunnen halen.

De school stelt het ontwikkelingsperspectiefplan vast, ouders leveren input

Binnen 6 weken nadat is ingeschreven, stelt de school het ontwikkelingsperspectief voor de leerling vast. De school voert hiervoor op overeenstemming gericht overleg met de ouders. Het VMC betreft ook de leerling bij het opstellen van het ontwikkelingsperspectief. Daarnaast kan de school informatie gebruiken over eerder verleende hulp en ondersteuning en behaalde leerresultaten. De school spreekt met de ouders, kijkt naar de thuis-situatie en doet eventueel aanvullende observaties of onderzoek. Als ze voldoende informatie heeft, stelt de school het ontwikkelingsperspectief voor de leerling op.

⁴ Lees steeds: ouder(s)/verzorger(s)

Aan het begin van het schooljaar is het van belang om verwachtingen uit te spreken en duidelijke afspraken met elkaar te maken over de ontwikkeling van de leerling. Ook kan worden afgesproken hoe vaak betrokkenen bij elkaar zullen zitten om de voortgang te bespreken. Gedurende de schoolperiode zal het perspectief van de leerling steeds duidelijker worden. Daarom evalueert de school elk jaar het ontwikkelingsperspectiefplan met de ouders en stelt het waar nodig bij.

De school onderzoekt of de leerling extra ondersteuning nodig heeft

Na een verhuizing of bij de eerste aanmelding in het voortgezet onderwijs gebruiken scholen ook het onderwijskundig eindrapport van de vorige school. Ouders hebben het recht dit rapport in te zien of om eventuele onjuistheden te laten corrigeren.

De school doet u binnen 6 weken na de aanmelding een passend aanbod. Op de school van aanmelding, of op een andere school. Dit hangt af van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en van de expertise en mogelijkheden van de school.

Als de school de leerling niet voldoende kan ondersteunen, zoekt de school – na overleg met de ouders – binnen diezelfde 6 weken een betere plek. De school mag deze termijn 1 keer met maximaal 4 weken verlengen. Als binnen 10 weken nog geen besluit is genomen, wordt de leerling ingeschreven op de school van aanmelding. Deze inschrijving is geldig tot het besluit over de toelating is genomen.

10.2 Ouders en het OPP

Ouders hebben instemmingsrecht over het 'handelingsgedeelte' van het OPP. Dat betekent dat dit gedeelte zonder toestemming van de ouders niet vastgesteld mag worden.

Over het uitstroomperspectief hebben ouders geen instemmingsrecht.

De school voert echter wel 'op overeenstemming gericht overleg' met de ouders. Als ouders het niet eens zijn met het OPP, dan kunnen zij een klacht indienen bij de school of bij de landelijke, tijdelijke geschillencommissie.

10.3 Geschillen

Indien ouders het niet eens zijn met het besluit over toelating van hun kind, dat extra ondersteuning nodig heeft, het oneens zijn met het door de school opgestelde ontwikkelingsperspectief(plan) of als een leerling wordt verwijderd en de ouders gaan niet akkoord, dan kunnen zij eerst samen met de school proberen tot een oplossing te komen.

Komen de ouders er samen met de school niet uit, dan kunnen zij kosteloos een beroep doen op een onderwijsconsulent van het samenwerkingsverband.

Onderwijsconsulenten zijn onafhankelijke deskundigen met veel kennis en ervaring op het gebied van onderwijs aan kinderen met een handicap, ziekte of stoornis. Zij kunnen adviseren en bemiddelen in de fase waarin er nog geen geschil in behandeling is genomen.

Is er na het advies van de onderwijsconsulent nog geen oplossing, dan kunnen de ouders ook kiezen voor een bezwaarprocedure of voor wettelijke stappen.

Hoofdstuk 11 Ambities, meerjarenplanning en jaarplan

11.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst een overzicht gegeven van de ambities van de school in het kader van passend onderwijs en het ondersteuningsaanbod.

De ambities worden concreet gemaakt in een meerjarenbeleidsplan, waarin voor de looptijd van het schoolondersteuningsprofiel wordt aangegeven welke thema's zullen worden aangepakt. Dit meerjarenbeleidsplan is onderdeel van het schoolplan.

Ten slotte wordt ingegaan op de wijze waarop de school het Jaarplan hanteert: een schoolontwikkelplan van één jaar, in dit geval beperkt tot het gebied van de ondersteuning.

11.2 Meerjarenplanning Ondersteuning

Ondersteuningscoördinatoren, trajectbegeleiders, J&G-coaches, directies en ketenpartners in het voortgezet onderwijs hebben in het kader van 'Passend Onderwijs' en de 'Transitie Jeugdzorg' een uitdagende taak: het proefondervindelijk samenwerken in de aansluiting jeugdhulp in de school.

In het kalenderjaar 2015 is door het samenwerkingsverband ondersteuning ingezet om het proces van samenwerken te begeleiden.

Het doel van deze procesbegeleiding is om alle betrokkenen te ondersteunen bij de samenwerking door middel van zowel procesbegeleiding op school als ook door deelname aan plenaire- en themabijeenkomsten. Meer specifieke doelen zijn:

- Heldere route en werkwijze van de interne ondersteuningsstructuur gezamenlijk vaststellen.
- Planmatig handelen en handelingsgericht werken.
- Aanspreekcultuur op professioneel handelen.

De focus voor de procesbegeleiding ligt op:

- Van overnemen naar versterken.
- Werken vanuit onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van leerling, ouders en school.
- Het gezamenlijk werkterrein: de ondersteuningscoördinator is verantwoordelijk voor het coördineren van de onderwijsbehoefte en de onderwijsondersteuningsstructuur. De J&G-coach is verantwoordelijk voor het coördineren van de ondersteuningsvraag en de (toeleiding naar) jeugdzorg.

Hiertoe wordt een *ontwikkeldocument* per school bijgehouden. Naast ondersteuning in het positioneren, handelingsgericht- en resultaatgericht werken en het voeren van reflectieve gesprekken, kunnen de procesbegeleiders op verzoek ook het overleg van het IOT of EOT bijwonen.

Ontwikkeldocument

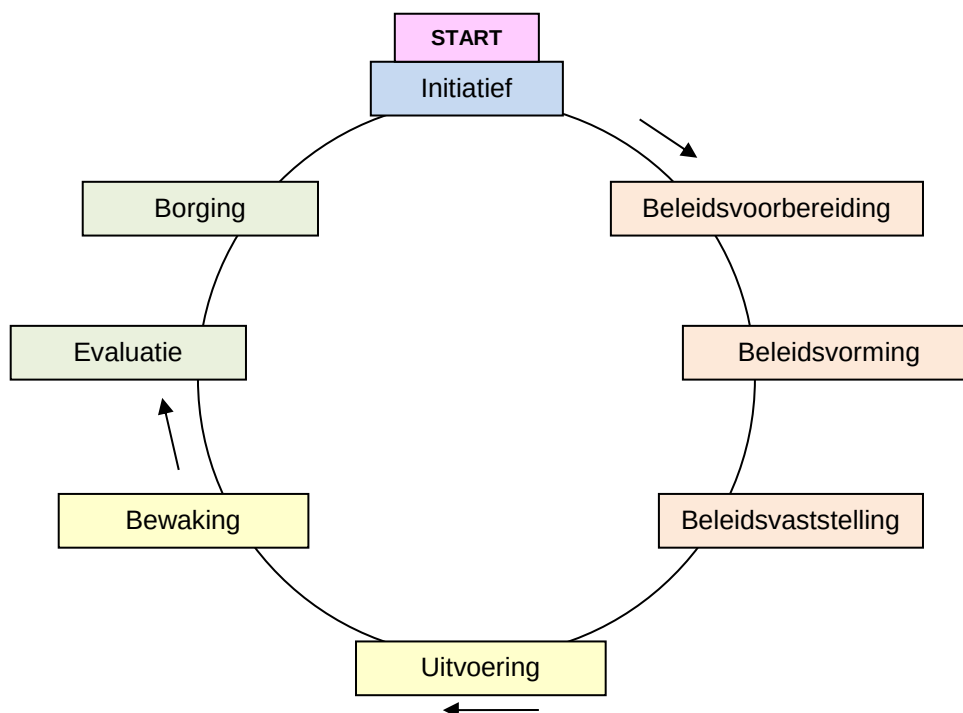
Het ontwikkeldocument is bedoeld om de ontwikkelingen gedurende één jaar (kalenderjaar 2015) inzichtelijk te maken. Het is een zogenaamd groeidocument waarin de voortgang naar het einddoel (een functionele en effectieve samenwerking tussen J&G-coach, ondersteunings-

coördinator, trajectbegeleider, ketenpartners en schooldirectie) gemonitord wordt. Er staan onderwerpen in die zowel gaan over de algemene schoolcontext als over de ontwikkeling van een effectieve samenwerking. De bevindingen worden genoteerd op de drie meetmomenten: januari, juni en november.

Het VMC hanteert verder een meerjarenbeleidsplan met betrekking tot de uitwerking van de ambities en de ontwikkeling van andere aspecten van de leerlingondersteuning. Hierin wordt voor de looptijd van dit document (2016-2018) aangegeven welke thema's in ontwikkeling zullen worden genomen en welke fasering daarbij wordt nagestreefd.

De fasering van de thema's is afgeleid van de beleidscyclus, zodat systematisch en structureel aandacht wordt besteed aan de belangrijke onderdelen daarvan.

De volgende beleidscyclus (globaal weergegeven) wordt gehanteerd:

Het voor de looptijd van dit schoolondersteuningsprofiel vastgestelde meerjarenbeleidsplan ondersteuning is opgenomen in bijlage 5. Gezien het karakter van het onderwerp, de snelheid van de ontwikkelingen die op de school afkomen en vanwege de opbrengsten van periodieke evaluaties zal dit beleidsplan periodiek worden aangepast en bijgesteld.

Hoofdstuk 12 Inzet van middelen

12.1 Inleiding

Ieder bestuur krijgt de beschikking over middelen ten behoeve van het realiseren van lichte en extra ondersteuning.

Wanneer een school een verzoek heeft voor hulp vanuit het Samenwerkingsverband betreffende een item dat valt onder de ondersteuning, kan een beroep worden gedaan op het Samenwerkingsverband. De werkgroep Zelfevaluatie is op dit moment bezig een product te ontwikkelen waarmee de school met hulp van een medewerker van het Samenwerkingsverband analyseert wat het probleem is en hoe er in korte tijd een oplossing kan worden gezocht.

In het reguliere voortgezet onderwijs gelden de volgende criteria voor de inzet van de extra middelen voor lichte en extra ondersteuning:

- De middelen worden gericht ingezet voor directe begeleiding van de leerlingen met een extra-ondersteuningsbehoefte.
- De middelen worden ingezet voor de directe ondersteuning van de leerkracht/school ten aanzien van pedagogische en didactische vaardigheden met betrekking tot de leerling die extra ondersteuning behoeft. (bijvoorbeeld in de vorm van coaching, cursussen, trainingen, co-teaching, enzovoort);

12.2 Inzet van middelen voor lichte ondersteuning

De inzet voor lichte ondersteuning kan worden afgeleid uit het overzicht van de basis-ondersteuning (zie bijlage 1): het betreft de voorzieningen binnen de school die zijn aangeduid met een asterisk.

Verder worden de toegekende gelden voor lichte ondersteuning ingezet voor de ondersteuningsactiviteiten zoals weergegeven in paragraaf 6.2.2.

12.3 Inzet middelen voor extra ondersteuning

Scholen ontvangen een beschikking voor de toewijzing van zware ondersteuningsmiddelen voor extra ondersteuning. Deze beschikking is onder voorbehoud dat het samenwerkingsverband voldoende middelen beschikbaar heeft voor de doorbetaling van de zware ondersteuningsmiddelen.

Ter uitvoering van de extra ondersteuning heeft de school een kaderplan trajectvoorziening ingediend. Dit kaderplan is getoetst aan de regels en de criteria voor toewijzing zware ondersteuningsmiddelen, zoals uitgewerkt in de nadere regels bij de toewijzing zware ondersteuningsmiddelen van het Samenwerkingsverband Vo/Vso Noord-Kennemerland.

Op grond van dit plan en de gevoerde ontwikkelgesprekken zijn zware ondersteuningsmiddelen verleend voor de uitvoering van het kaderplan voor de periode 1 augustus 2015 tot 1 augustus 2016.

Gelet op de werkwijze en de aard van de financiering van de zware ondersteuningsbekostiging door het ministerie wordt de omvang van de te betalen middelen twee maal per jaar in oktober en april betaald.

De school legt onder andere verantwoording af aan het schoolbestuur en aan het samenwerkingsverband over de gerealiseerde doelen vanuit het kaderplan door middel van:

- het verlenen van medewerking aan de begeleiding en evaluatie door (leden van) het team passend onderwijs;
- het zodanig inrichten van de administratie dat de accountant het vereiste kan controleren.

Voor het schooljaar 2016/2017 wordt het verdeelmodel herzien. Na goedkeuring door het bestuur zullen de middelen op basis van het herziene verdeelmodel worden verleend.

Hoofdstuk 13 Afsluiting

De ondersteuning van leerlingen, die daar behoefte aan hebben, is geen statisch geheel.

De school is voortdurend bezig om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en om deze belangrijke taak te optimaliseren. Deze ontwikkeling van de ondersteuning geschiedt systematisch en planmatig, waarbij ook tussentijds nieuwe zaken worden ingevoegd.

Ondersteuning mag geen toeval zijn! Het is een essentieel onderdeel van de school en waard om er maximale aandacht aan te besteden.

Maud Croes, directeur

Eric van den Berg, plaatsvervangend directeur

December 2016

Bijlage 1 Overzicht basis- en lichte ondersteuning Van der Meij College te Alkmaar

Opmerkingen vooraf

- Als in onderstaand schema het kruisje in de kolom 'In ontwikkeling' uiterst rechts is geplaatst, dan betekent dat dat de ontwikkeling als in een vergevorderd stadium is.
- Asterisk (*), die vóór de aspecten staan, geven aan dat dit aspect in ieder geval aanwezig moet zijn als de school LWOO-leerlingen heeft.

Aspecten		In ontwikkeling	Aanwezig
1 Beleid met betrekking tot passend onderwijs			
a*	De school heeft de intentie om leerlingen met een (extra) ondersteuningsbehoefte in principe aan te nemen, mits het ondersteuningsaanbod toereikend kan zijn		x
b	De school meet minimaal één keer per twee jaar de tevredenheid van leerlingen en ouders		x
c*	De school bepaalt jaarlijks hoe de ondersteunings-, zware en LWOO-ondersteuningsmiddelen worden ingezet		x
d*	De school legt verantwoording af over de inzetten van ondersteuning, zware- en LWOO-ondersteuningsmiddelen (verantwoording begroting/jaarverslag)		
e*	De school evalueert jaarlijks het rendement van geboden ondersteuning en gebruikt de conclusie als input voor het ondersteuningsbeleid		x
f*	Middelen, die toegekend zijn voor ondersteuning, worden daarvoor ingezet		x
2 Passende begeleiding			
a*	De school brengt onderwijsbehoeften in kaart door het verzamelen van informatie uit overdrachtsgegevens, warme overdracht en gesprek met de ouders		x
b*	De school voorziet in op maat gemaakte onderwijsarrangementen voor leerlingen die dat nodig hebben	x	
c*	De school werkt met groepshandelingsplannen met een vaste structuur		x
d*	De school stelt indien nodig een individueel OPP op voor leerlingen met extra ondersteuning		x
e*	Groepshandelingsplannen en OPP's bevatten handelingsgerichte, direct toepasbare adviezen	x	
f*	De school werkt planmatig met groepshandelingsplannen		x
g*	De school beschikt over een goed functionerend leerling volg systeem (LVS) waarin de ondersteuning wordt vastgelegd		x
h*	Docenten en mentoren voeren leerlinggegevens m.b.t. onderwijsresultaten, sociaal-emotionele ontwikkeling en andere relevante informatie structureel in het LVS		x
i	Minimaal twee keer per jaar vinden leerlingbesprekingen plaats op basis van deze individuele informatie en m.b.t. groepssituaties		x
j	De school stelt de informatie over onderwijsbehoeften van leerlingen ter beschikking van professionals, waarmee wordt samengewerkt.		x
k*	De mentor stelt informatie over onderwijsbehoeften van leerlingen structureel beschikbaar aan medewerkers die hiervan op de hoogte dienen te zijn		x
l	De school beschikt over goed getrainde mentoren die in staat zijn adequaat te signaleren en te interveniëren (binnen hun taakstelling)		x
m	De school maakt gebruik van (eventueel externe) specialisten als het gaat om extra ondersteuning		x
n*	De school zet externe zorgpartners preventief in ten behoeve van een vroegtijdige signalering, zodat eerder lichte ondersteuning kan worden ingezet		x
o	Voor speciale onderwijsbehoeften schakelt de school zo nodig diagnostische expertise van buiten de school in		x
3 De continuïteit van de passende begeleiding			
a	De verantwoordelijkheid voor de continuïteit van de ondersteuning is ondergebracht bij één of meer functionarissen		x
b	Begeleidingsgegevens (al vanaf het bao) worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem	x	
c	De school participeert in de overgangsprocedures bao/vo zoals afgesproken	Nvt	Nvt
d	De school participeert in de overgangsprocedures vo/mbo zoals afgesproken		x
e	De school heeft afspraken over hoe de 'warme overdracht' wordt vormgegeven vastgelegd		x

Aspecten		In ontwikkeling	Aanwezig
4 Basisondersteuning voorziet in opvang van leerlingen met een algemene hulpvraag			
a*	De school verzorgt leerwegondersteuning (lwo)		x
b	De school vangt leerlingen met een pro-beschikking op in het vmbo met eventueel een LWO-beschikking		x
c	De school biedt leerwerktrajecten		x
d	De school beschikt over een onderwijsaanbod voor hoogbegaafden	x	
e	De school werkt met het doorstartconvenant Samenwerkingsverband		x
f	De school biedt schoolloopbaanbegeleiding	x	
g	De school heeft een verzuimcoördinatie en -registratie		x
5 Differentiatie en competenties docenten			
a*	Mentoren zijn in staat te bepalen wanneer basisondersteuning niet meer toereikend is		x
b*	Docenten kunnen reflecteren op eigen handelen en op grond van reflectie bijstellen	x	
c*	Docenten zijn in staat handelingsgerichte leerlingbesprekingen te voeren		x
d*	Docenten zijn in staat handelingsgerichte gesprekken met ouders en collega's te voeren		x
e*	Docenten betrekken ouders bij de onderwijsondersteuning	x	
f*	Docenten reageren op signalen van leerlingen en/of ouders door zelf actie te ondernemen of door de signalen door te spelen	x	
g*	Docenten kunnen beperkingen van leerlingen vertalen in behoeften en daar de vereiste ondersteuning aan koppelen	x	
h*	Docenten maken zo nodig aanpassingen in de lessen		x
i*	Er wordt door de docenten tijdens de lessen gedifferentieerd op grond van:		
	. Docenten kunnen differentiëren naar tempo en niveau	x	
	. Speciale psychologische of sociaal-emotionele kenmerken	x	
	. Een meer of minder dan gemiddelde intelligentie	x	
	. Verschillende leerstijlen	x	
j	Gedifferentieerde onderwijsprogramma's zijn beschikbaar in het vakwerkplan	x	
k	Onderwijsprogramma's voor leerlingen met fysieke beperkingen:		
	. Goed ingerichte Elektronische Leer Omgeving (ELO)	x	
	. Aangepaste onderwijskundige leer- en hulpmiddelen		x
	. Aangepast rooster		x
	. Beperkte lokaalwisseling	Nvt	Nvt
	. Ruimte voor verrichten van medische handelingen	Nvt	Nvt
6 Expertise op het gebied van deskundigheid, materialen en omgeving			
a*	De school besteedt structureel aandacht aan de competenties van docenten en begeleiders in relatie tot de ondersteuningsproblematiek die speelt		
b*	Er is binnen de school een cultuur waarin professionaliteit met elkaar gedeeld wordt (inter-visie)		
c*	Docenten kunnen extra aandacht besteden aan leerlingen met speciale onderwijsbehoeften	x	
d*	Het ondersteuningsteam heeft expertise in:		
	. Handelingsgericht werken		x
	. Individueel ontwikkelingsperspectief	x	
	. Individuele leerlijnen	x	
e*	Er is een teamaanpak op gedrag in de klassen- en vrije situatie		x
f	Binnen school is kennis over onderwijszorgvoorzieningen in regio Samenwerkingsverband		x
g	Bekwaamheid/kennis van docenten wordt op peil gehouden voor wat betreft:		
	. Signaleren speciale onderwijsbehoeften voor leren en gedrag	x	
	. Kennis en aanpak dyslexie		x
	. Kennis en aanpak dyscalculie	x	
	. Kennis en aanpak AD(H)D	x	
	. Kennis en aanpak ASS	x	
	. Kennis en aanpak faalangst	x	
h	Binnen school is kennis over gedragsontwikkelingsstoornissen en gedragsproblemen		x
i	Binnen school is kennis over onderwijsachterstanden andere culturen	x	
j	Er zijn programma's gericht op vergroten van sociale vaardigheden		x
k*	Er zijn programma's gericht op vergroten van studievaardigheid	x	

Aspecten		In ontwikkeling	Aanwezig
l	Trainingen en andere ondersteuning zijn beschikbaar:		
	. Faalangst-reductie training		x
	. Weerbaarheidstraining/assertiviteitstraining		x
	. Dyslexie-ondersteuning (r.t.)	Nvt ⁵	Nvt
	. Dyscalculie-ondersteuning (r.t.)	Nvt	Nvt
	. Inzet externe coaches		x
m	Leerlingen met speciale onderwijsbehoeften kunnen gebruik maken van een eigen plek	Nvt	
n	Er is voor mentoren en docenten tijd beschikbaar van het Multidisciplinaire Overleggen (MDO's)		x
o	Leerlingen krijgen de gelegenheid elkaar te helpen		x
p	De school heeft expertise m.b.t. de volgende moeilijke doelgroepen:		
	. Leerlingen die voortdurend drugs gebruiken	x	
	. Leerlingen met een schoolfobie/zwarte blokkade om op school te komen	x	
	. Leerlingen die een bedreiging zijn voor de veiligheid	x	
	. Leerlingen die blijven spijbelen	x	
	. Hoogbegaafde onderpresteerders	Nvt	Nvt
	. Leerlingen in het praktijkonderwijs met frequent optredende, ernstige gedragsproblemen	Nvt	Nvt
q	. Leerlingen met ASS (stoornis in het autistische spectrum) met een ondersteuningsbehoefte, waaraan het regulier onderwijs niet aan kan voldoen, maar die ook niet verwezen kunnen worden naar het vso omdat het onderwijsaanbod daar tekort schiet	Nvt	Nvt
r	De school heeft een werkend protocol voor medische handelingen		x
7 Samenwerking externen met betrekking tot ondersteuning en zorg			
a	De school werkt met een Extern Ondersteunings Team (EOT) en/of multidisciplinair overleg (MDO-t)		x
b	De doelstellingen van en de procedures rond het EOT en/of MDO zijn voor alle medewerkers duidelijk		x
c	Het beleid rond het EOT en/of MDO is vastgelegd in een beleidsdocument (ondersteuningsplan)		x
d	De school participeert in het vmbo/mbo-overleg		x
e	De school participeert in het vo/mbo Project		x
f	De school maakt gebruik van vavo		x
g	De school kent samenwerking met het hbo	Nvt	Nvt
h	De school kent samenwerking met de universiteit	Nvt	Nvt
i	De school werkt samen met de voorzieningen van het samenwerkingsverband (Expertisecentrum Onderwijs (ECO))		x
j	De wijze van samenwerking met de ouders van leerlingen, die extra zorg en ondersteuning behoeven, is beschreven		x
k	Ouders kunnen problemen m.b.t. de zorgplicht aankaarten bij de Medezeggenschapsraad: procedures zijn opgenomen in het reglement van de MR	x	
l	De school kent een klachtenprocedure		x
m	Arbitragezaken worden voorgelegd aan de geschillencommissie Passend Onderwijs, waarbij het bestuur van de school is aangesloten		x
8 Veilige school			
a	Er is een programma voor een veilig klimaat		x
b	De school heeft de volgende voorzieningen in het kader van een veilig schoolklimaat:		
	. Pestprotocol		x
	. Vertrouwenspersoon		x
	. Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld		x
	. Gezamenlijke afspraken en gedragscodes voor docenten		x
	. Verzuimprotocol		x
c	De school zorgt voor fysieke toegankelijkheid		x
d	De school is bereid om in verband met fysieke beperkingen aanpassingen te realiseren		x

⁵ De school volgt het dyslexieprotocol, er is geen actieve ondersteuning.

Bijlage 2 Overlegsituaties Ondersteuning

<i>Onder voorzitterschap van de begeleiderleerlingenzorg</i>						
<i>Naam overleg</i>	<i>Deelnemers</i>	<i>Status</i>	<i>Inhoud</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Besluitvorming</i>	<i>Verslag</i>
Leerling-bespreking	▪ Kernteamleider ▪ Begeleider leerlingen zorg (BLZ) ▪ Mentor ▪ Docententeam ▪ Ondersteuningscoördinator (op afroep)	▪ Informerend ▪ Adviserend ▪ Besluitvormend	▪ Vergaren van informatie m.b.t. gedragsontwikkeling en leervorderingen ▪ Vaststellen onderwijsbehoefte d.m.v. hulpvraag ▪ Afstemming in docententeam	▪ Vier tot 6 maal per jaar	▪ Consensus	▪ Opgesteld door: mentor / afdelingsleider ▪ Uitgereikt aan: Zaken betreffende individuele leerlingen worden opgenomen in het leerlingendossier ▪ Toegankelijk voor: deelnemers

<i>Onder voorzitterschap van de ondersteuningscoördinator</i>						
<i>Naam overleg</i>	<i>Deelnemers</i>	<i>Status</i>	<i>Inhoud</i>	<i>Frequentie</i>		<i>Verslag</i>
Intern Ondersteunings Team (IOT)	▪ Ondersteuningscoördinator ▪ Schoolmaatschappelijk werker ▪ Kernteamleider ▪ Docent (op afroep)	▪ Informerend ▪ Meningsvormend ▪ Adviserend ▪ Besluitvormend op uitvoeringsniveau	▪ Voorbereiden MDO ▪ Organisatorische zaken betreffende leerlingbegeleiding ▪ Ondersteunings- en zorgstructuur ▪ Individuele leerlingzaken	▪ Om de week	▪ Consensus	▪ Opgesteld door: ondersteuningscoördinator ▪ Uitgereikt aan: afdelingsleiders ▪ Toegankelijk voor: directie

Onder voorzitterschap van de ondersteuningscoördinator						
Naam overleg	Deelnemers	Status	Inhoud	Frequentie		Verslag
Ondersteuningscoördinator – tweedelijnscoach	▪ Ondersteuningscoördinator ▪ Tweedelijns coach	▪ Informerend ▪ Meningsvormend ▪ Adviserend ▪ Besluitvormend op uitvoerings-niveau	▪ Organisatorische zaken betreffende leerlingbegeleiding ▪ Ondersteunings- en zorgstructuur ▪ Leerlingzaken	wekelijks		
Ondersteuningscoördinator – plaatsvervangend directeur	▪ Ondersteuningscoördinator ▪ Plaatsvervangend directeur	▪ Informerend ▪ Meningsvormend ▪ Adviserend ▪ Besluitvormend op uitvoerings-niveau	▪ Organisatorische zaken betreffende leerlingbegeleiding ▪ Ondersteunings- en zorgstructuur	wekelijks		
Extern Ondersteunings Team (EOT)	▪ Ondersteuningscoördinator (voorzitter) ▪ Ambulante begeleider (op afroep) ▪ Kernteamleider ▪ Docent (op afroep) ▪ Schoolarts ▪ Politie ▪ Leerplicht ambtenaar	▪ Informerend ▪ Meningsvormend ▪ Adviserend ▪ Besluitvormend op uitvoerings-niveau	▪ Voorbereiden MDO ▪ Organisatorische zaken betreffende leerlingbegeleiding ▪ Ondersteunings- en zorgstructuur ▪ Individuele leerlingzaken	▪ Om de week een afdeling. (er zijn 4 afdelingen)	▪ Consensus	▪ Opgesteld door: ondersteuningscoördinator ▪ Uitgereikt aan: kernteamleiders ▪ Toegankelijk voor: directie

Onder voorzitterschap van de ondersteuningscoördinator						
Naam overleg	Deelnemers	Status	Inhoud	Frequentie		Verslag
Multidisciplinair overleg (MDO)	▪ Ondersteuningscoördinator ▪ Mentor ▪ Afdelingsleider ▪ Ouders ▪ Leerling ▪ Externe betrokkenen.	▪ Besluitvormend op uitvoeringsniveau ▪ Adviserend	▪ Vaststellen ondersteunings-behoefte ▪ Afstemmen met betrokkenen ▪ Nabewerking ondersteuningsteam	▪ Zo vaak als nodig	▪ Consensus	▪ Opgesteld door: ondersteuningscoördinator ▪ Uitgereikt aan: verslag aan alle betrokken deelnemers ondersteuningsteam, ouders en leerling. Zaken betreffende individuele leerlingen worden opgenomen in het leerlingendossier ▪ Toegankelijk voor: schoolleiding, mentoren en deelnemers ondersteuningsteam

Onder voorzitterschap van de tweedelijs coach						
Naam overleg	Deelnemers	Status	Inhoud	Frequentie		Verslag
Tweedelijscoach - leerlingcoaches	▪ Tweedelijs coach ▪ Leerlingcoaches ▪ Ondersteuningscoördinator (indien uitgenodigd)	▪ Deskundigheidsbevordering en stroomlijnen van aanpak	▪ Expertise ontwikkelen	▪ 3 keer per jaar		

Onder voorzitterschap van de consulent passend onderwijs						
Naam overleg	Deelnemers	Status	Inhoud	Frequentie		Verslag
Multidisciplinair overleg Toewijzing (MDO-T)	▪ Ondersteuningscoördinator ▪ Mentor ▪ Afdelingsleider ▪ Ouders ▪ Leerling ▪ Externe betrokkenen ▪ Consulent Samenwerkingsverband vo/vso	▪ Besluitvormend op uitvoeringsniveau ▪ Adviserend	▪ Vaststellen ondersteuningsbehoefte en onderwijsbehoefte ▪ Afstemmen met betrokkenen	▪ Zo vaak als nodig	▪ Consensus	▪ Opgesteld door: ondersteuningscoördinator, afdelingsleider ▪ Uitgereikt aan: verslag aan alle betrokken deelnemers ondersteuningsteam, ouders en leerling. Zaken betreffende individuele leerlingen worden opgenomen in het leerlingendossier ▪ Toegankelijk voor: schoolleiding, mentoren en deelnemers ondersteuningsteam

Bijlage 3 Ondersteuningskaart

Ondersteuningsteam (extra ondersteuning/ hulp bij sociaal emotionele problemen)

WAT	VOOR WIE	WANNEER	DOOR WIE	WELKE LEERLINGEN + ORGANISATIE
OPP gesprekken	OPP leerlingen	Eens per week of anders afgesproken met de leerling	Leerlingcoach	
Intern overleg		Om de week	De ondersteuningscoördinator en de blz-ers.	
Verzuimcoördinator	Alle leerlingen	Volgens afspraak	De ondersteuningscoördinator.	
Overleg met externe deskundigen	Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte	Om de week	Ondersteuningscoördinator, blz-ers	Volgens het schema van de jaarplanning is er om de week overleg met externe deskundigen. De 4 sectoren hebben apart overleg.

Externe contactpersonen ondersteuningsteam

GGD-verpleegkundige	Voor leerlingen, ouders en docenten met vragen		Mw. I. Nootenbos ??	Als leerlingen, ouders of collega's vragen hebben over bijvoorbeeld gezondheid, relaties, lichaam, seks, gevoel, alcohol en drugs. Ook kunnen leerlingen hier terecht als zij thuis problemen hebben en hulp willen. Maakt deel uit van het ondersteuningsteam
GGD-Jeugdarts	Specifieke leerlingen op afspraak	Op afspraak	Dhr. H. Verschuur	De jeugdarts kan worden ingeschakeld door de ondersteuningscoördinator voor advies of onderzoek van een leerling, maakt deel uit van het ondersteuningsteam
Leerplicht	Op afspraak	Op afspraak	Mw Y. de Jong	Leerlingen en/of ouders kunnen worden opgeroepen bij zorgelijk verzuim. Indien nodig kan er door ouders een afspraak gemaakt worden, via de ondersteuningscoördinator.

Politie	Op afspraak	Op afspraak	B. Coppens	Contactpersoon voor school met de politie. Bij preventie kan politie worden uitgenodigd op school.
Schoolpsycholoog	Op afspraak	Op afspraak	Dhr H. Bart	Via het interne ondersteuningsteam kan er nader onderzoek worden aangevraagd.

Bijlage 4 Registratiemodel Lichte Ondersteuning

Naam	Lichte ondersteuning		Opmerkingen	Beslist door	Datum	Resultaat
	Leerachter- standen	Sociaal- emotionele problematiek				

Bijlage 5 Meerjarenplanning 2016-2018 Ondersteuning

Nr	Onderwerp/thema	Omschrijving	Activiteiten	16-17	17-18
1	Gespreksruimte OPP	Inrichten ruimte voor gesprekken met OPP-leerlingen	- Bepalen eisen aan deze ruimte <i>gedaan</i> - Vaststellen welke ruimte wordt ingezet <i>140</i> - Inrichten ruimte <i>140 gedaan</i> - Opstellen gebruiksregels voor deze ruimte <i>gedaan</i> - Interne communicatie over deze ruimte <i>gedaan en lopende</i> - Evaluatie <i>Gesprekken met coaches 140, coach leerlingen bevragen, evaluatie door BAN, VLV en BEI medio mei</i>	X X X X X X	In het zorgplan is een stuk evaluatie opgenomen
2	Gesprekstechnieken	Optimaliseren gesprekstechnieken docenten	- Bepalen welke gesprekstechnieken verbeterd kunnen/moeten worden <i>aangeboden in MLT</i> - Vorbereiden aanbod (training, tijdspad, eisen, deelnemers, e.d.) <i>aangeboden in MLT</i> - Uitbrengen aanbod <i>gedaan</i> - Inschrijving <i>gedaan</i> - Uitvoering training <i>gedaan door SWV</i> - Evaluatie <i>gedaan en positief bevonden</i>	X X X X X X X	

Nr	Onderwerp/thema	Omschrijving	Activiteiten	16-17	17-18
3	Criteria inzet tweedelijns coach	Bepalen op grond van welke criteria een leerling een tweedelijns coach krijgt	- Formuleren criteria (beleidsvoorbereiding) <i>Wanneer de ondersteuning door de mentor ontoereikend is en er geen hulpverleningsvraag is voor de school. (kan wel extern)</i> - Peiling direct betrokkenen <i>gedaan ivv enquête ouders en opp leerling</i> - Vaststellen criteria <i>gedaan</i> - Beoordelen in aanmerking komende leerlingen (december)	X X X X	Op papier zetten van de evaluaties en de criteria
4	Opvang leerlingen buiten de klas Dit is lokaal 140	Realiseren passende onderwijssetting voor leerlingen die op plaatsing extern wachten of tijdelijk niet in de klas mogen werken	- Intern ondersteuningsteam bereidt nieuw beleid voor, inclusief bekostigingsvoorstellen - Peiling direct betrokkenen - Vaststelling beleid (directie) - Implementatie <i>Bekostiging: zit in huidige formatie, dus geen uitbreiding</i>	X X X X X	Uitbreiding van de formatie, dus extra geld structureel nodig
5	Evaluatie leerlingbesprekingen	Evaluatie leerlingbesprekingen door ondersteuningscoördinator, tweedelijns coach, begeleider leerlingondersteuning en plaatsvervangend directeur	- Vorbereiden evaluatie-instrument - Uitvoeren evaluatie - Verwerken gegevens, inclusief trekken conclusies en doen van aanbevelingen - Rapportage aan management	X X X X X	Vindt plaats vanaf januari 2018 leerlingbespreking en GHP zijn aangepast per augustus 2017

Nr	Onderwerp/thema	Omschrijving	Activiteiten	16-17	17-18
6	Optimaliseren warme overdracht	• Optimaliseren warme overdracht van- uit de moederscholen naar het VMC	• Overleg voeren en afspraken maken met de moederscholen over onderstaande wensen: ○ Alle informatie ook digitaal overdragen ○ Aanleveren overzicht van leerlingen die in het externe ondersteuningsteam zijn besproken ○ Aanleveren overzicht van leerlingen bij wie de eindtoets afwijkt van het rapport, ervaringen docenten en/of het niveau waarop de leerling wordt ingedeeld ○ Aanleveren overzicht van leerlingen met een OPP	X	Aanpassen overdracht formulier en Het gelijk trekken van de info van de leverende scholen
7	Bieden passend onderwijs aan leerlingen met een complexe ondersteuningsbehoefte	• Het bieden van verschillende arrangementen voor individuele ondersteuning van leerlingen	• Beleidsvoorbereiding • Beleidsvorming • Beleidsvaststelling • Implementeren • Evaluatie	X X X X X	Spinaker II Het beleidstuk is gemaakt Symbiose loopt
8	Coaching OPP-leerlingen	• Coaching OPP-leerlingen structureel implementeren in de formatie <i>gelukt</i> • Duidelijkheid en grip krijgen op benodigde aantal uren dat dit kost <i>in progress</i>	• Beleidsvoorbereiding • Beleidsvorming • Beleidsvaststelling • Implementeren • Evaluatie	X X X X X	

Nr	Onderwerp/thema	Omschrijving	Activiteiten	16-17	17-18
9	Optimaliseren basis-ondersteuning door scholing/training	• Vaardigheidsvergroting coaches • Idem mentoren • Idem tweedelijns coaches • Idem externen	• Scholing MLT en bij het SWV		Docenten lopen aan tegen de zorgbehoefte van de huidige leerlingen. Docenten hebben meer tools nodig

Bijlage 6 Format Jaarplan

Jaarplan Ondersteuning	
Thema	
Proceseigenaar Wie is verantwoordelijk?	
Uitgangssituatie Beginsituatie	
Doelstelling(en) Algemeen en specifiek	
Prestatie-indicator(en) Meetpunten	
Implementatie Opzet/werkwijze/activiteiten	
Tijdpad Tijd/fasering/mijlpalen	

Evaluatie Tussentijds en eindevaluatie	
Borging	
Rapportage	
Communicatie Wie communiceert met wie?	

Bijlage 7 Lijst met afkortingen

ADHD	Attention Deficit/Hyperactivity Disorder (aandachts-tekort-stoornis met of zonder hyperactiviteit)
ASS	Autisme Spectrum Stoornis
BLO-er	begeleider leerlingenondersteuning
EOT	Extern Ondersteunings Team
ECA	Expertise Centrum Arbeid
ECO	Expertise Centrum Onderwijs
(G)GGD	(Gewestelijke of Gemeenschappelijke) Gemeentelijke Gezondheids Dienst
GGZ	Geestelijke Gezondheids Zorg
CITO	Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CvT	Commissie van Toewijzing
ELO	Elektronische Leer Omgeving
Hbo	hoger beroeps onderwijs
HGW	Handelings gericht Werken
IOT	Intern Ondersteunings Team
IQ	Intelligentie Quotiënt
J&G-coach	Jeugd- & Gezinscoach
KTL-er	Kernteamleider
LOOT	Landelijk Overleg Onderwijs en Topsport, leerlingen met een topsportstatus
LWOO	leerwegondersteunend onderwijs
lvs	leerling volg systeem
mbo	middelbaar beroeps onderwijs
MDO	multidisciplinair overleg
MDO-T	multidisciplinair overleg-toewijzing speciaal onderwijs of bovenschoolse voorziening
NAW	Naam Adres Woonplaats
NIO	Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau
OB	Onderbouw
OKR	onderwijskundig rapport
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
OOM	onderwijs op maatvoorziening
OPDC	Orthopedagogisch en Didactisch Centrum
OPP	Onderwijs Perspectief Plan
OSO	Overstap Service Onderwijs document
OZA	Onderwijs Zorg Arrangement
pao	passend onderwijs
PBS	Positive Behaviour Support
PDCA	Plan do check act
pro	praktijkonderwijs
PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting
REC	Regionaal Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
ROC	Regionaal Opleidings Centrum
Rt	remedial teaching
sbao	speciaal basisonderwijs
Smw	School Maatschappelijk Werk

<i>SOP</i>	<i>schoolondersteuningsprofiel</i>
<i>SOS</i>	<i>School en Onderwijs Service</i>
<i>SOVON</i>	<i>Stichting openbaar voortgezet onderwijs Noord-Holland-Noord</i>
<i>SWV</i>	<i>samenwerkingsverband</i>
<i>TBV</i>	<i>toewijzing bovenschoolse voorziening</i>
<i>TLV</i>	<i>Toelaatbaarheidsverklaring</i>
<i>TVIA</i>	<i>Toewijzing voor individueel arrangement</i>
<i>TOM</i>	<i>Trajecten op maat</i>
<i>vavo</i>	<i>voortgezet algemeen volwassenen onderwijs</i>
<i>vmbo</i>	<i>voortgezet middelbaar beroeps onderwijs</i>
<i>VMC</i>	<i>Van der Meij College</i>
<i>vo</i>	<i>voortgezet onderwijs</i>
<i>vso</i>	<i>voortgezet speciaal onderwijs</i>
<i>WMO</i>	<i>Wet Maatschappelijke Ondersteuning</i>